

Treball final de grau

Etnografia audiovisual de pràctiques culturals:

L'esplai com a institució total

Autora: Berta Clavé Safont

Tutora: Dafne Muntanyola Saura

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Grau en Sociologia

21 de Maig del 2018

Índex

Introducció	2
Justificació de la problemàtica	2
Definició de l'escenari físic seleccionat	2
Pregunta inicial	2
Marc teòric general	3
Estat de la qüestió	3
Marc teòric específic	5
Objectius generals	5
Objectius específics	5
Model d'anàlisi	6
Marc conceptual.....	6
Fitxa d'observació	7
Definició teòrica dels conceptes emprats	8
Disseny de la investigació	9
Cronograma	10
Procés d'entrada, eines emprades i tipus de dades recollides.	10
Graella tipològica dels grups de discussió	12
Guió dels grups de discussió	12
Anàlisi dels resultats	13
Pregunta reformulada	13
Fitxes d'observació completes	13
Graella tipològica dels actors socials	16
Buidatge dels grups de discussió.....	17
Construcció tipus ideal	17
Conclusions	21
Bibliografia	22
Annex	24
- Imatges	24
- Documents.....	25
- Taules	37

Introducció

Justificació de la problemàtica

Per a realitzar un bon desenvolupament del treball, principalment he reflexionat sobre quina seria la problemàtica a observar. D'aquesta manera, per poder-la analitzar i comprendre des d'una perspectiva sociològica, he acotat una pràctica cultural com és l'educació en el lleure, concretament d'un esplai, analitzant a través d'una etnografia, les diferents interaccions que es produeixen entre els actors socials que el formen i determinar si el seu funcionament és com el d'una institució total (Goffman; 1961) o bé, crear-ne una nova tipologia. Gràcies a aquesta tècnica qualitativa, podré desemmascarar l'estructura formal (allò que és oficial) i l'estructura informal (saber que passa i participar-hi) de poder, per tal d'explicar el que succeeix.

Definició de l'escenari físic seleccionat

Per tal de contrastar els resultats de la meua problemàtica, he seleccionat com a escenari un esplai del barri de Les Corts anomenat L'Olivera Rodona i per poder obtenir un ventall més ampli d'interaccions, he observat dos grups d'edats concretes, un en plena construcció social en la seva etapa d'infantesa d'interiorització, a través de la primera socialització i l'altre, un grup corresponent a la segona etapa del procés de socialització, la socialització secundària, la qual es dona al llarg de la vida, però on s'aprecia més, és en l'adolescència i per aquest motiu, aquesta franja d'edat, al correspondre en l'inici de l'adolescència. Aquest fet, ens portaria a observar la diferència en les conductes i rols dels actors socials que hi interaccionen quan es realitza una activitat els dissabtes per la tarda. D'aquesta manera, a mesura que ha anat evolucionant el treball, la problemàtica s'anava reformulant.

Tot i així, a continuació he volgut mostrar la pregunta inicial que vaig voler observar en un principi, posant-la en qüestió, analitzant-la i entenent-la:

Pregunta inicial

De quina manera un esplai té relació amb una institució total, on l'experiència dels actors socials que el formen, determinen uns valors?

Marc teòric general

Estat de la qüestió

A partir de la meua pregunta inicial on el que m'interessava era poder determinar els diferents valors que s'adquirien a l'esplai, a través de l'observació de les activitats dels grups d'edat. Per tant, vaig realitzar una cerca d'articles i llibres que m'ajudessin a desenvolupar la meua problemàtica i sobretot a adquirir més coneixements. En primer lloc, vaig estar barallant la definició ideal a la que em regiria com educació en el lleure, ja que aquest font d'aprenentatge no formal, m'ajudaria a enquadrar doncs, el que és un esplai i així començar a trobar les primeres relacions. D'aquesta manera, Colom Cañelles, J.A. (2005) en el seu article sobre *“Continuidad y complementariedad entre la educación formal y no formal”* defineix els tres tipus d'aprenentatge que es distingeixen en les societats actuals, dels quals jo només he volgut plasmar com he dit, la no formal. Aquest la defineix com una *“educació amb influències desconegudes però que el propi ambient, la vida quotidiana, el contacte amb la gent, o el desenvolupament d'activitats que no tenen a veure amb l'educació, aporten però, processos d'aprenentatge útils per a desenvolupar amb major eficàcia la nostra vida”* (pp. 12).

D'altra banda Martín, R. (2014) *“Contextos de Aprendizaje: formales, no formales e informales”*, caracteritza alguns matisos de l'educació no formal, com per exemple, que pot desenvolupar-se tant dins d'organitzacions, com fora d'elles o que té una durada limitada, és a dir, que es realitza una activitat on té un inici i un final i que està dotada d'una organització que té unes determinades bases a seguir. Tanmateix, em vaig anar aproximant a la conceptualització d'un esplai, on a través de Ruiz de Gauna, R. (2012), i el seu article *“l'educació en el lleure a l'inici del segle XXI a Catalunya”*, sosté que aquesta mena de moviments d'educació no formal, estan caracteritzats per sèrie de valors que cada entitat vol transmetre cap als infants, famílies i sobretot cap a la societat. I finalment, la federació d'Esplais Catalans o Esplac (1982), m'ha acabat d'ajustar ben bé el meu objecte d'observació, l'esplai, el qual el defineix l'esplai mitjançant quatre característiques que esdevenen ser, una associació educativa, una escola de ciutadania, una manera d'entendre el món i un procés de creixement col·lectiu, liderat pels monitors i monitores, joves voluntaris que destinen el seu temps lliure a la tasca educativa de l'esplai i a organitzar l'associació.

Arran doncs d'aquesta breu contextualització de conceptes necessària pel desenvolupament de la meua problemàtica, vaig poder analitzar en primer lloc, allò amb el que jo volia determinar com a valors, ja que era un concepte molt ampli el qual havia d'acotar. Els llibres de Terricabres, Josep Maria, *“Atreueix-te a pensar: la utilitat del pensament rigorós en la vida quotidiana”* (1998) i *“I a tu,*

que t'importa?: Els valors: La tria personal i l'interès col·lectiu" (2003), em proporcionaven aquesta definició la qual diu que els valors "són la idea que porta a una persona a realitzar una acció observable", fet que em feia obrir moltes idees i encara em produïa més mareig a l'hora de poder observar-ho, ja que sostenia que aquests els valors ensenyats, no són els apresos. A més ho remata dient que l'educació en el lleure, en el meu cas l'esplai, tan sols és una creació d'un clima d'aprenentatge, encara que no s'ensenyi directament cap valor, sinó que accepten els valors sense donar-se compte i que aquests, són sempre els que es poden ensenyar i mostrar.

A la mateixa vegada, amb la problemàtica donant voltes pel meu cap, vaig pensar que l'experiència seria una de les fonts d'adquisició de valors no només des de dins de l'esplai sinó més enllà, però tot això, jo com ho podria avalar de manera teòrica? D'aquesta manera, em vaig regir a un llibre de l'autor, Becker, Howard. S (2014); *What About Mozart? What About Murder? Reasoning from Cases*, el qual em representa que l'experiència està lligada al que ell anomena la intersubjectivitat de l'organització social del coneixement, ja que sosté que els efectes de l'experiència, estan vinculats de manera prèvia, és a dir, que a través de cercles com la família, els amics o altres, es constitueix l'expectativa, els desitjos, allò que s'ha de fer i no s'ha de fer, en el mateix moment de donar resposta.

Per altre banda, Goffman, Erving (1961); en la seva obra "*Internados: ensayos sobre la situación social de los enfermos mentales*", vaig poder acabar de representar la base de la meua pregunta inicial. L'autor sosté que les institucions totals són un "*lloc de residència i de treball, on un gran nombre d'individus en igual situació, aïllats de la societat per un període apreciat de temps, comparteixen en el seu tancament, una rutina diària, administrada formalment*"(pp.13). Dit d'una altre manera, són "*llocs com habitacions, conjunts d'habitacions, edificis o plantes industrials, on es desenvolupa regularment una determinada activitat. Tota institució absorbeix part del temps y del interès dels seus membres i els proporciona en certa manera, un món propi*"(pp.17). A més a més, cal destacar, que l'autor només distingeix cinc tipus d'institucions totals, les quals ninguna s'aproximava a les característiques del meu objecte d'estudi. Aquestes són:

- "*Institucions cuidadores de persones incapacitades o inofensives, com residències, orfenats, albergs per els sense sostre, etc,*
- *Institucions de persones incapaces de cuidar-se d'elles mateixes i que són una amenaça involuntària per la comunitat, com els hospitals de persones infeccioses, psiquiàtrics, leprosos, etc,*
- *Institucions que protegeixen a la comunitat contra qui constitueixen intencionadament un perill sobre ella, com les presons, les cel·les, camps de concentració i de treball, etc.*

- *Institucions destinades al millor compliment d'una tasca de caràcter laboral, com els quartels, els vaixells, les escoles internades, diferents tipus de colònies, les mansions senyoriales (des del punt de vista dels qui serveixen), etc.*
- *Institucions com a refugis del món com, monestirs, claustres, convents, etc” (pp. 18).*

Donat doncs aquest panorama conceptual, vaig començar a analitzar que el fil conductor de la meva problemàtica cobrava sentit, ja que per relacionar una organització com és un esplai amb una institució total, extreure'n els valors compartits a través d'aquesta experiència prèvia, em començaven a encaminar cap un croquis més clar de la meva problemàtica.

Marc teòric específic

Objectius generals

A partir de la pregunta inicial formulada i la contextualització dels conceptes en els que m'he volgut basar per avaluar la pregunta inicial, em van sorgir altres aspectes a tindre en compte que corroboraré en la fase més empírica del treball. Aquests aspectes, m'han pogut ajudar a determinar amb més claredat l'objecte que volia observar, elaborant com a objectiu general de la problemàtica, relacionar l'organització d'un esplai amb el concepte d'institució total (Goffman. E; 1961), per tal de conèixer la incidència o falta d'incidència de les diferents bases que determinen la seva estructura, i per tant, dels seu funcionament.

Objectius específics

Com a objectius específics, n'he volgut remarcar quatre que des del meu punt de vista creia que m'ajudarien a construir el meu objecte d'estudi i que per tant, m'escurçarien una mica més el recorregut per arribar a resoldre la meva problemàtica. Aquests objectius específics, els vaig elaborar a partir dels conceptes i coneixements adquirits en el marc teòric, els quals em van ajudar a concretar una miqueta més. A continuació he volgut mostrar els meus objectius específics:

- Especificar la distribució i ocupació dels espais físics entre els actors socials.
- Observar si les accions dels diferents grups d'edat responien a algun valor de l'organització.
- Identificar els rols dels actors socials que formen l'esplai.
- Analitzar si l'experiència dels individus, s'aplica a través de normes explícites o implícites de l'organització.

Model d'anàlisi

Marc conceptual

Un cop establerts els meus objectius, vaig iniciar l'observació, la qual em va portar a realitzar una avaluació de les notes de camp, extretes mitjançant l'observació. D'aquesta manera, vaig poder establir moltes relacions d'interacció que anaven lligades amb la problemàtica. És així com, vaig confeccionar la fitxa d'observació on es pot apreciar un sistema de relació coherent on s'hi observa una sèrie d'indicadors destacats en la problemàtica, dels quals vaig agrupar en dimensions. Tanmateix, vaig vincular les dimensions i els conceptes, ja que tenien prou contingut empíric que segons el meu criteri, expressaven un ordre observable en les interaccions que es produïen en les activitats dels dissabtes a la tarda dels diferents grups d'edat de l'esplai.

A continuació, he exposat la fitxa d'observació on seguidament detallaré els diferents conceptes relacionats amb els autors que he trobat pertinents. És així com he vinculat el que seria la teoria (referències teòriques) amb la metodologia (relació amb els autors) per trobar allò més concret, que respondria la problemàtica seleccionada.

Fitxa d'observació

Conceptes	Dimensions	Indicadors
Expressions	Comunicació	Verbal
		Gestual
		Visual
		Corporal
		Musical
Espai públic	Distribució (Activitats)	Material
		Menjador
		Ludoteca
		Gimnàs
		Pati de l'escola
		Exterior (fora de l'esplai)
	Local	
Distribució (Temps lliure)	Sala professorat	
Atenció	Estat d'ànim observable	Pati de l'escola
		Postura corporal
		Direcció de la mirada
		Activa o Passiva
		Imitació dels altres (inèrcia)
		Sala (lloc on es desenvolupa)
		Activitat
Participació	Iniciativa	Clima
		Individual
		Grupal
	Voluntària	"Efecte comodi"
		"Efecte coacció"
Rol	Identitat	Més nenes
		Més nens
		"Efecte disposició"
		Monitors/es
		Infants (individuals)
Temps lliure (Desig mimètic)	Evasió	Infants (Grup d'edat)
		Famílies
		Altres (ex-monitors/es)
		Ús de tecnologies (joves)
	Continuïtat altres activitats	Parlar de vida quotidiana
		Menjar
Jerarquia (Poder disciplinari)	Normes internes a l'activitat	Lavabo
		Beure aigua
	Normes externes a l'activitat	Jugar a altres jocs conjunts o individuals
		Conflictivitat = enfrontament = Càstig
Límit	Entrada i Sortida	Enteniment = interiorització = Acceptació/correcció
		Indiferència = resignació = Imitació inèrcia
		Desinterès = Passotisme = Imitació/Càstig
		Individual
Límit	Entrada i Sortida	Famílies
		Amics famílies
		Amics i amigues
		Tutors/es

Font 1: Fitxa d'observació inicial a partir de l'observació amb les notes de camp;
Elaboració pròpia; Barcelona, 2018.

Definició teòrica dels conceptes emprats

A partir dels conceptes emprats a la fitxa d'observació, vaig voler establir certa relació entre els autors i autores pertinents i les seves teories, amb les circumstàncies que es donen a l'esplai.

- **Garfinkel, Harold (1967)**; L'etnometodologia; "Expressions indéxiques i indiferència metodològica".

Per part de Garfinkel, en quant a les expressions indéxiques, podem veure que són símbols, expressions o llenguatges, que tenen diferents interpretacions segons el context. En aquest sentit, té relació, amb els conceptes de participació i atenció, ja que a través de les activitats dels dissabte a la tarda, els grups d'edats actuen de diferent manera depenen si l'activitat els hi agrada o no, o depenen el clima que faci van amb unes ganes o unes altres, també depenen del lloc on es realitzi l'activitat, creant interrelacions diferents segons el moment. També podem veure com hi ha una forta relació entre el concepte "expressions" i les expressions indéxiques, degut a la comunicació verbal, gestual, musical, material, entre d'altres, d'aquests símbols, expressions, etc.

- **Goffman, Erving (1979)**; "Relaciones en público. Microestudios del orden público".

Goffman, fa referència al terme espais públics quan parla sobre la manera en que els individus de forma inconscient o conscient es distribueixen en unes zones concretes de la seva vida social, les quals fan que es mantingui un ordre col·lectiu. D'aquesta manera, he utilitzat aquest concepte, ja que he pogut presenciar com de manera conscient o inconscient durant el temps lliure i a l'hora de fer activitats, els diferents grups d'edat de l'esplai es distribueixen per la infraestructura gairebé de manera rutinària.

- **Goffman, Erving. (1974).** *Frame Analysis*, Nueva York: Harper.

Per altre banda, Goffman, quan parla de rol, l'he relacionat directament amb el concepte de rol de la fitxa d'observació, ja que és com una eina que utilitzen els individus per abordar situacions d'interacció que els mateixos han de reconèixer per poder interpretar-los i actuar en un espai determinat. D'aquesta manera, he trobat que hi ha una connexió directe, ja que no només mantenen un rol a l'entrar a l'esplai com a individuals, sinó que a més a més, s'autoidentifiquen amb un nom col·lectiu per cada grup d'edat.

- **Mead, George.H (1934)**; “La teoria de l’acció (Self, jo i mi): Espíritu, persona y Sociedad”.

Mead ens diu que és capaç d’organitzar la seva conducta mitjançant uns mecanismes de comunicació i a través del “mi”, podem veure com la societat regida per normes, creant la nostra conducta social a través d’impulsos que provenen d’estímulos que provoquen els altres. En aquest sentit el llenguatge crea una comunicació entre els altres i nosaltres mateixos. Per tant, mostra una forta relació entre els conceptes de participació i atenció.

- **Foucault, Michel (1984)**; Vigilar i castigar: el naixement de la presó; “El poder disciplinari”.

Per part de Foucault, he destacat el concepte del poder disciplinari, pel fet de que els actors socials exerceixen diferents formes de poder entre ells sense haver-hi una font de poder majoritària com a mecanisme de control individual i social, és com un poder que funciona en xarxa i la visibilitat només rau en la docilitat i la submissió d’aquells sobre els que s’exerceix en silenci. Els diferents grups d’edat exerceixen poder entre ells i els monitors/es com a autoritats dins de l’esplai, les famílies si criden l’atenció als monitors/es, però cal destacar que accionen de manera inconscient, és com un aspecte que ja tenen interioritzat sense adornar-se’n, sense estar escrit.

- **Girard, René (1978)**; La teoria del mimetisme; “El desig mimètic”; Literatura, mimesis i antropologia;

Per part de Girard, he relacionat el desig mimètic (Temps lliure) que tenen els individus a l’hora de veure el comportament que aquests desenvolupen durant els temps morts. Les conductes entre homogenis són idèntiques. Tots segueixen les mateixes pautes d’actuació, mengen, parlen, van al lavabo o bé continuen jugant a altres jocs, de manera que es dona una esquematització clara.

- **Mary Douglas (1978)**; “Símbolos naturales: Exploraciones en cosmología”.

He utilitzat aquesta autora per avalar el concepte de límit, ja que parla sobre com els diferents ambients socials estableixen límits per la possibilitat d’allunyar o aproximar a la resta d’individus, fixant d’alguna manera, recompenses i càstigs adscrits a la comunitat (al grup) que obeeix aquesta societat concreta. D’aquesta manera, podem relacionar com el límit marcat entre la línia de la porta que dona al carrer i l’esplai, forma part d’aquesta entrada i sortida, on es produeix aquest allunyament i aproximament quan els acompanyants dels infants els fan creuar la porta de l’esplai.

Disseny de la investigació

Seguit d’haver formulat la pregunta inicial, vaig contactar amb l’escenari, per veure si hi tenia una bona accessibilitat. Com a resultat, vaig obtenir un accés obert al camp d’observació. Així doncs,

vaig realitzar el cronograma, per tal d'organitzar-me les dues etapes d'observació (general i específica) i els dies en que realitzaria l'observació (Annex; Taules; Taula 1: Cronograma).

Una cop organitzada, vaig començar l'observació general de la problemàtica i d'aquesta manera, analitzar les diferents relacions de poder que s'establien a l'escenari amb els diferents actors socials, amb la finalitat de crear la realitat quotidiana, posant-la en qüestió i veure si es podria desenvolupar d'una altra manera.

Cronograma

Una vegada organitzada amb el cronograma i amb el calendari de l'esplai (Annex; Imatges; Imatge 1: Calendari de l'Esplai Olivera Rodona 2018), vaig establir que 33 hores serien les totals d'observació, dels quals en la primera observació, la general, vaig realitzar 11 hores i mitja (3,5 hores Xics, 7 hores Grans i 1 hora de presa de contacte) i en canvi en la segona observació, l'específica, vaig realitzar un total de 21 hores i mitja hores, (10,5 hores Xics, 7 hores Grans i 4 hores de reunió). Un cop assignades les hores a cada grup (les quals han variat fins arribar aquest resultat), vaig realitzar una primera presa de contacte amb els monitors/es dels dos grups, amb la finalitat de que quan hi hagués de tornar i iniciar la primer observació general, se'm fes més còmode i familiar.

Procés d'entrada, eines emprades i tipus de dades recollides.

L'entrada al camp, va estar plena de percepcions i vaig trobar oportú escriure abans de començar l'observació, un paràgraf narrant les sensacions i pensaments que em passaven pel cap. A més a més, he volgut elaborar un croquis dels espais (Annex, Imatges; Imatge 2 i 3: Croquis de la distribució de l'espai) on es distribueixen els grups d'edat els dissabtes per la tarda, per situar-hi els diferents objectes que també interaccionen amb els actors socials. És molt necessari destacar, que la primera vegada que vaig prendre les notes de camp, em fixava molt amb tots els detalls, per petits que seguessin i a més, va ser el moment on em vaig donar compte, de les prenocions que tinc degut a que les interpretacions de les descripcions anaven més enllà.

És molt important dir que aquest treball d'observació participant, l'etnografia, és una manera d'interpretar el món, ja que al realitzar les notes de camp, ens estem posant al lloc dels altres, adoptant una certa postura relativista per entendre les raons subjectivistes dels actors que formen l'entorn, arribant a la intersubjectivitat (Verstehen, comprensió).

Com a eines emprades, és a dir, les notes de camp (Annex, Documents; Exemples notes de camp), vaig decidir utilitzar una llibreta petita per no destacar en la problemàtica i vaig separar en tres columnes estructurades per, el temps en el que vaig apuntar (cada dos minuts), la descripció (el

que succeeix) i la interpretació (la construcció del que he vist). Va resultar molt difícil, sobretot en un inici, deixar enrere les prenocions interioritzades per poder analitzar i comprendre el fenomen que estava treballant, ja que el rol depèn de com ens veuen els altres mitjançant la comunicació o els símbols segons l'autor Mead (1934). Tot i així, vaig poder deixar els prejudicis enrere i posar la ment en blanc apuntant totes les interaccions que s'establien en l'escenari. He de destacar, que el tipus de dades recollides durant les observacions, van ser bàsicament escrites i visuals per destacar fets concrets.

Una vegada finalitzada la primera observació, vaig fer una mena d'exercici d'avaluació de les meves notes de camp que consistia en llegir-me-les detalladament i analitzar els actors socials que intervenien o la mena d'interaccions que havia presenciada, per tal de començar a construir la fitxa d'observació que he mostrat anteriorment i destacar-ne els punts forts positius i els punts dèbils negatius, que creia que tenia o que faltava durant el procés de realitzar les observacions.

Una vegada finalitzada tota l'avaluació i creada la fitxa d'observació inicial, vaig començar la segona observació, l'específica. En aquesta, em vaig haver de fixar en allò més concret que requeria la problemàtica i sobretot observar els indicadors que havia extret en la primera fitxa d'observació, per veure si el que havia especificat es complia o feia referència a l'extracció d'un altre indicador. Cal destacar, que per dur a terme un bon anàlisi de les notes de camp, vaig realitzar una mena de "fitxes d'activitats" (Annex, Taules; Taules 2: Fitxes d'activitats dels grups d'edat) on vaig apuntar una breu descripció de l'activitat que es realitzava el dissabte corresponent, el seu rerefons, les hores de durada i el nombre i sexe dels individus que hi participava, per veure si les activitats d'alguna manera tenien edat. D'aquesta manera a continuació, he volgut mostrar els diferents grups d'edat que hi havia a l'esplai i remarcar els que he seleccionat per la meua observació:

- **Minis:** nens i nenes de 3 a 5 anys. Són normalment entre deu infants, dels quals sis són nenes i 4 són nens.
- **Xics:** nens i nenes de 6 a 8 anys. Són normalment entre nou infants, dels quals cinc són nens i quatre són nenes.
- **Petits** nens i nenes de 8 a 10 anys. Són normalment, entre dotze infants, dels quals set són nens i sis són nenes.
- **Mitjans:** nens i nenes de 10 a 12 anys. Són normalment, entre dotze infants, dels quals cinc són nenes i set són nens.
- **Grans:** nois i noies de 12 a 14 anys. Són normalment entre vuit infants, dels quals quatre són nens i quatre són nenes.

- **Joves:** nois i noies de 15 a 17 anys. Són normalment nou infants, dels quals quatre són nens i cinc són nenes.

Graella tipològica dels grups de discussió

A partir, d'aquests grups d'edat i justificats els que he observat al llarg de tot el procés d'observació plasmat al cronograma, vaig elaborar el que seria la meva informació extra, és a dir, tot allò que no havia pogut observar a simple vista i que era totalment necessari per poder contrastar a l'hora d'analitzar la problemàtica. D'aquesta manera doncs, vaig confeccionar una graella tipològica on vaig representar la metodologia qualitativa que utilitzaria i les característiques que tindrien més rellevància per extreure aquesta informació no observable a simple vista.

	Grans com a grup d'edat	Monitors/es com a autoritat
Tècnica qualitativa emprada	1 Grup de discussió	1 Grup de discussió
Edat	Edats similars	Edats diferents
Sexe	Heterogeneïtat	Heterogeneïtat

Font 7: Graella tipològica justificació dels grups de discussió; Elaboració pròpia; Barcelona, 2018.

La meva selecció d'aquests grups de discussió, va ser principalment per l'edat dels participants, ja que del grup d'observació més petit, no en podria haver aconseguit el mateix resultat que amb el més gran. Partint d'aquesta premissa, vaig establir aquesta graella tipològica, on la importància de les diferents edats i sexes, m'aportarien diferents visions i si a més li sumava aquest tipus de tècnica qualitativa, podria extreure un munt de coneixements i experiències que efectivament, m'ajudarien a completar la meva resolució de la problemàtica.

Una vegada doncs finalitzada l'observació específica, vaig dur a terme una altre avaluació de les notes de camp, per veure si després d'haver fet tot el procés de la primera observació, extreia més característiques per acabar de completar la fitxa d'observació.

Guió dels grups de discussió

Una vegada afegits nous indicadors a la fitxa d'observació anteriorment representada i la graella tipològica dels grups de discussió amb les característiques pertinents realitzades, vaig passar a confeccionar el que seria el guió dels grups de discussió (Annex, Documents: Guió grups discussió), per tal de poder extreure'n tot allò que era del meu interès i que no havia pogut observar a simple vista. Així doncs, vaig elaborar el guió partit en cinc blocs extrets dels conceptes de la fitxa d'observació que més representaven la meva problemàtica, aquests eren els que més m'ajudarien a aproximar-me i confrontar les notes de camp observades, junt amb el recull

d'experiències a través dels grups de discussió, amb la finalitat de donar-me una idea dels resultats sobre la meua problemàtica. Una vegada elaborat el guió dels grups de discussió, els quals cal destacar, que en vaig fer un únic pels dos grups, ja que m'interessava veure si el debat anava en la mateixa direcció, tant en un grup, com en l'altre, vaig prosseguir a enregistrar-los de manera anònima.

Anàlisi dels resultats

Pregunta reformulada

Amb les avaluacions de les notes de camp i l'elaboració dels indicadors, dimensions i conceptes, vaig haver de reformular la meua pregunta inicial al veure que de manera més acotada, podia analitzar la problemàtica i donar-li resposta, ja que els aspectes sobre els conceptes de valors i l'experiència representat a l'inici, vaig veure que actuaven de manera transversal i l'objecte d'estudi es transformava més aviat en el següent:

De quina manera un esplai funciona com una institució total?

Fitxes d'observació completes

Per tal de poder aproximar-me cap a la construcció de la meua resposta a la problemàtica, vaig en primer lloc, elaborar la fitxa d'observació completa, la qual mitjançant exemples reals recollits de les notes de camp, donaven significat al que aporten la relació entre els conceptes, les dimensions i indicadors plasmats en la fitxa d'observació. Així doncs, a continuació és on he exemplificat i detallat aquesta relació.

Concepte	Dimensió	Indicadors
Expressions	Comunicació	La manera en que es comuniquen les coses, forma part del llenguatge, de la simbologia que utilitzen els actors socials a l'hora d'interaccionar. D'aquesta manera, a part de les interaccions que es poden veure a simple vista com les verbals, gestuals, corporals i visuals, he volgut destacar mitjançant les notes de camp altres maneres d'expressar-se, una és a través de la música i l'altre a través dels materials que s'utilitzen a les activitats: <i>“Dos nens es discuteixen per una cartolina de color marró”. “Una monitora s’ha posat de peu ballant sobre una cadira, perquè hi ha música i els nens es miren i s’hi sumen”. “Un nen està tocant moltes coses i el monitor li va darrera traient-li”. “Una nena inclús tanca els ulls escolta la música i pinta”. “Un nen esta més pendent de que hi hagin tots els colors al seu dibuix que de deixar-se portar”.</i>

Conceptes	Dimensió	Indicadors
Espai públic	Distribució (Activitats)	He volgut diferenciar l'ús de l'espai públic en el que es distribueixen els grups d'edat, ja que sempre segueixen un mateix patró sense trepitjar-se. <i>"Es comencen a distribuir per sales per poder estar més amplis diuen, dos grups al menjador, dos més a d'alt entre la ludoteca i el gimnàs i grans a la sala de professors"</i> . També cal destacar que alguna vegada els grups poden fer activitat fora de la institució ara bé, guiada pels monitors/es. <i>"Avui doncs no es quedaran a l'esplai sinó que marxaran fora"</i> .
	Distribució (Temps lliure)	També he volgut fer èmfasi en que una cosa és com es distribueixen quan han de realitzar una activitat, l'altre és quan tenen temps lliure tant a l'entra com abans de sortir de l'esplai, dels quals de manera individual o per grups d'edat es distribueixen i ocupen aquest espai públic. <i>"La majoria de nens es posen a jugar amb els monitors a futbol i les nenes i els grups més petits juguen aquí a d'alt amb el sorral i les joguines que hi ha"</i> . <i>"Els nens petits a d'alt que són mimats pels monis i els grans al camp de futbol amb algun altres monis, joves a baix junts, van amb corrillo"</i> .

Concepte	Dimensió	Indicadors
Atenció	Estat d'ànim observable	A través de l'observació he volgut representar el concepte atenció mitjançant una dimensió que he determinat com l'estat d'ànim observable, ja que he pogut comprovar amb indicadors com el tipus d'activitat, la imitació entre els actors socials o el l'espai públic on es desenvolupi l'activitat, formen part entre d'altres indicadors, que els grups d'edat actuen d'una manera o una altre. <i>"Uns infants entren súper a tope i altres caminant tranquil·lament"</i> . <i>"Una monitora pregunta que qui vindrà a l'excursió de la setmana vinent, dos responen que sí, dos no ho saben i la resta suden"</i> . <i>"El nen croqueta, no ha fet cas de res i s'estira a un matalàs i suda de tots, els altres nens l'imiten"</i> . <i>"Els nens es van aixecant i mirant els dibuixos dels altres"</i> . <i>"Si no us agrada l'activitat marxeu i els i obra la porta, però no marxaran"</i> . <i>"Una monitora ha estat tota l'estona estirada sobre una taula, inclús s'ha adormit"</i> .

Concepte	Dimensió	Indicadors
Participació	Iniciativa	A l'hora de donar veu a les activitats, he volgut dividir-les en dues dimensions, en aquest cas la participació d'iniciativa, que apareix quan individualment algú pot suggerir algun aspecte o varies persones a la vegada sobre una activitat, també quan es necessita algun infant o monitor per ajudar a l'activitat. <i>"La monitora senyala a un nen i li diu que ell haurà de fer els gestos i la resta imitar-los"</i> . <i>"Els hi diuen que facin dos grups ells sols"</i> . <i>"Una nena diu que timbalers no, i la resta la recolzen dient que el que volen fer són jocs moguts"</i> .

Voluntària	Aquesta forma de participació que he anomenat com a dimensió voluntària apareix quan en una activitat necessiten algú que ajudi i sempre és la mateixa persona o també si de dins del grup d'edat hi ha un altre subgrup que té més motivació que un altre. <i>“Demanen un voluntari i torna a ser la de la setmana passada”. “No semblen animats, les nenes s’ho passen millor”.</i>
------------	---

Concepte	Dimensió	Indicadors
Rol	Identitat	Mitjançant el concepte de rol, he volgut identificar com a dimensió la identitat amb la que es representen els actors socials dins de l'esplai. D'aquesta manera, he observat indicadors com els monitors/es i altres ex-monitors o com els infants els quals desenvolupen accions de manera individual identificant-se com a un individu o també com a grup d'edat al qual pertanyen, separant molt clarament el paper que ocupen en la institució. <i>“Ha entrat un ex-monitor a saludar als nens i nenes i s’ha quedat parlant una estona”. “Grans comença a cridar als infants perquè es reuneixin i la resta de grups s’hi suma”. “Una nena es puja al respatller la monitora li diu que baixi que es pot fer mal”. “Perquè si tu no ets el meu pare? I el monitor li respon que ell és el seu monitor”. “Cada vegada que no saben alguna cosa els hi preguntes als monitors”. “Una monitora els hi diu que des de quan decidiu vosaltres?”. “Una mare li pregunta a un monitor que què tal la seva filla”. “Una nena li diu a un monitor, he dit xics i tu ets monitor, no pots vindre”.</i>

Concepte	Dimensió	Indicadors
Temps lliure (Desig mimètic)	Evasió	He basat el temps lliure avalat pel concepte de desig mimètic, ja que quan s'acaba una activitat o encara l'han de començar, apareixen dos tipus de dimensió. En aquest cas el que he anomenat com a evasió on es poden agrupar accions que realitzen els actors socials com anar al lavabo o parlar de la vida quotidiana. <i>“Parlen mentre esperen a la monitora”. “Són al pati, han aprofitat per anar al lavabo i beure aigua”. “Les noies s’han posat a parlar amb els monitors”. “Estan asseguts a les escales del pati parlant entre ells”.</i>
	Continuïtat a altres activitats	Per altre banda, una altra dimensió que fa que el temps lliure sigui entès d'una altra manera, és el que he anomenat la continuïtat a altres activitats, ja que en el temps lliure no només es parla o es va al lavabo, sinó que hi ha altres actors socials que el que realitzen és un consecució d'altres jocs. <i>“Molts grups ja són fora al pati jugant”. “Els nois han agafat una altra pilota i s’han posat a jugar a futbol”. “La resta juga a d’alt o a baix amb els monitors”.</i>

Concepte	Dimensió	Indicadors
Jerarquia (Disciplina de poder)	Normes internes a l'activitat	A través de les normes que s'estableixen dins i fora de les activitats, he pogut observar com una mena de jerarquia, de disciplina (d'aquí el concepte disciplina de poder), que ha fet que extreies indicadors relacionats, des de l'enteniment d'una activitat, al desinterès i d'aquesta manera la resposta posterior de les seves accions. <i>“Estan revolucionats, ja s’ha hagut de parar l’activitat perquè no fan cas”.</i> <i>“Se’ls ha cridat molt l’atenció i han parat”.</i> <i>“Se’ls hi fot bronca perquè els monitors s’ho han pres com una falta de respecte que facin el que vulguis quan es fa activitat”.</i> <i>“Aquest no és el meu, estic pintant el d’algú altre”.</i> <i>“un nen s’escapa al lavabo, ha tornat i ha tirat el matalàs i la monitora l’ha fet fora”.</i> <i>“La nena li diu que perquè li ha de fer cas i la monitora diu perquè t’ho dic jo que sóc la teva monitora, la nena després de negar-s’hi, baixa i esbufega”.</i> <i>“La monitora diu que com que no han escoltat res, no presentaran els seus quadres”.</i>
	Normes externes a l'activitat	

Concepte	Dimensió	Indicadors
Límit	Entrada i Sortida	Aquestes dimensió que he anomenat com a entrada i sortida, són el balanç de conducte entre, el concepte que he determinat com a límit, que hi ha entrar i sortir de l'esplai. D'aquesta manera, he relacionat els indicadors amb aquelles persones que mantenen un acompanyament cap a la institució o que el fan sols. <i>“Els grups més grans alguns han marxat sols”.</i> <i>“Els infants surten disparats cap a les famílies i marxen cap a casa”.</i> <i>“Observo famílies que es saluden que estan també al bar amb els infants i altres a les portes de l'esplai”.</i>

Font 9: Fitxa d'observació completa junt amb exemples de les notes de camp;
Elaboració pròpia; Barcelona, 2018.

Graella tipològica dels actors socials

A més d'elaborar una fitxa d'observació completa la qual m'ha ajudat a destacar-ne aquesta organització que té l'esplai a l'hora de realitzar les activitats els dissabtes per la tarda, també vaig voler confeccionar una graella tipològica dels actors socials (Annex, Taules; Taula 4: Graella tipològica dels actors socials) que intervenen i que jo m'he dedicat a observar, per fer una taula comparativa on s'hi reflecteix les principals característiques d'interacció de l'escenari seleccionat, separats pels grups d'edat marcats per la socialització primària i secundària. D'aquesta manera, indicadors com la distribució del temps lliure, la qual m'indicava el seguiment d'un mateix patró tant d'un grup, com de l'altre a l'hora de fer ús d'un espai concret de l'esplai, o la interiorització de les normes, on tots els actors socials actuen inconscientment acord l'estructura de l'esplai, o també la identitat individual, la qual a diferència d'un grup d'un altre, la grupalitat és més significativa que l'individual a l'hora d'identificar-se com a individu, m'han ajudat a aproximar-me encara més a aquest funcionament de l'organització.

Buidatge dels grups de discussió

A més a més de l'elaboració de la fitxa d'observació completa anterior on he realitzat un buidatge selectiu de les notes de camp adquirides durant el període d'observació, explicat anteriorment, vaig dissenyar un únic guió pels dos grups de discussió, els quals vaig registrar i on posteriorment vaig realitzar una taula de buidatge (Annex, Taules; Taula 3: Buidatge comparatiu dels grups de discussió) de les aportacions adquirides dels participants, amb la finalitat d'extreure el més important i característic i així, acabar de resoldre la meua pregunta reformulada. Cal destacar, que per fer el buidatge dels grups de discussió i comparar-los, primer vaig realitzar una transcripció selectiva de tot l'enregistrament (Annex, Documents: Resums grups de discussió), per tal d'extreure i posar accent en els aspectes més rellevants que m'han portat a sintetitzar i destacar-ne el més important per la resolució de la meua problemàtica.

Construcció tipus ideal

A partir de tota la informació buidada, tant a la fitxa d'observació completa, com en el buidatge dels grups de discussió, he pogut resoldre la meua problemàtica donant resposta a la meua pregunta reformulada. D'aquesta manera, a partir de les bases d'una institució total, he pogut relacionar i contrastar aquestes bases, amb el funcionament de l'esplai. D'aquesta manera, he seleccionat una sèrie de components, que sostenen la base d'una institució total, les quals he aplicat dins del funcionament de l'esplai mitjançant l'ús del tot el material empíric recollit, per tal d'analitzar si es mantenen i hi ha una correspondència.

1. Ruptura de l'ordre social ordinari

Si en una institució total es dona una ruptura amb l'ordre social ordinari, és a dir, jugar, treballar i dormir en diferents llocs sota diferents autoritats i sense un pla racional ampli com anomena Goffman, a l'esplai he pogut analitzar, que també es trenca amb aquest ordre, ja que s'hi desenvolupen aspectes de la vida quotidiana al mateix lloc i sota una mateixa autoritat, és a dir, anar cada dissabte de manera regular per la tarda, dins de les mateixes quatre parets amb una immediata companyia d'un gran nombre d'altres individus que reben el mateix tracte i que realitzen les mateixes coses: *“estàs en companyia de persones que “alomillar”, per exemple vaig amb una persona que aquí no n'hi ha....aquí n'hi ha tipus de persones amb el seu comportament, que jo no tinc cap amic que sigui així, com ells”, “és un rollito molt diferent al que hi ha fora d'aquí”*. Aquest gran nombre d'altres individus passa a correspondre als diferents grups d'edats que es troben a l'esplai supervisats pels monitors/es a través de les activitats, les quals es troben totalment dirigides i coordinades, de manera que com diu l'autor, *“una activitat condueix en un moment prefixat a la seqüent i on tota la seqüència d'activitats es porta des de d'alt mitjançant un sistema*

de normes explícites". D'aquesta manera, ja puc desenvolupar les primeres concordances sobre les bases de les institucions totals, amb el funcionament de l'esplai.

2. Normes explícites

Per altre costat, aquesta ruptura, a l'esplai també la trobem regida per aquestes normes explícites que sosté l'autor, ja que en el cas de l'esplai, també serien explícites d'alguna manera, perquè he pogut analitzar que tant infants com monitors/es, no són conscient de les normes que s'apliquen a l'esplai, ja que les donen per descomptades: "*són normes no escrites*", "*normes de convivència*", és a dir, tots els actors socials les tenen interioritzades, encara que a vegades s'han de recordar, com la prohibició d'estar en algunes zones concretes.

3. Pla racional

Per tal de poder duu a terme aquest seguit d'activitats programades, cal que es trobin integrades dins d'una mateixa direcció, és a dir, dins dels objectius que marca la institució total. En aquest cas l'esplai mitjançant l'ideari i el projecte educatiu, marquen una sèrie d'objectius que s'han de veure representats a través de les activitats amb la finalitat d'assolir-los.

4. Escissió bàsica

A l'esplai també hi trobem una altre base de les institucions totals, que és aquesta separació entre els infants i els monitor/es, és a dir, un gran grup dirigit, al que Goffman anomenaria interns i un petit grup, els supervisors, que serien en el meu cas, els monitors i monitores de l'esplai. Els infants també tenen limitacions dins de l'esplai, els contactes amb el món més enllà de les quatre parets de l'esplai els dissabtes i també quan van de colònies, es troben quartats ja que no tenen contacte durant l'estada amb les famílies i no se'ls hi permet l'ús de les tecnologies: "*el que aporten les famílies a l'esplai és regeix en pagar, anar a les reunions i informar-los*" o "*entre nosaltres, no portar el mòbil, no barallar-nos*". En canvi, els monitors/es sí que poden fer ús d'ambdós sense cap límit. També cal destacar, que entre els grups es representen amb estereotips, els infants passen a ser pels monitors/es, energia, "elemento distorsionador", "un kaos", pesats i els monitors/es pels infants, els responsables, "*són com més "jefes"*", "*si els monitors són bordes depèn*", "*guia pels nens*". Aquest fet va lligat amb el que Goffman diferencia en que, uns són l'autoritat un rol més de responsabilitat i els infants es senten més censurables.

5. Conflictes

Per altre banda, a vegades s'exigeix un sobreesforç a l'hora de realitzar una activitat, provocant el que anomena Goffman una crisi d'avorriment i l'activitat s'acaba desenvolupant de manera lenta:

“El nen croqueta, no ha fet cas de res i s’estira a un matalàs i suda de tots, els altres nens l’imiten”.
“reconeixen que alguna vegada s’han negat a fer a alguna activitat, però que l’han seguit fent igual encara que sigui avorrida o *“et faci ganes de vomitar”*, ja que per molt que es faci pesada a vegades l’han seguit. També aquesta mena d’activitats poden acabar en càstigs o també mitjançant amenaces com es produeix a les institucions totals: *“Si no us agrada l’activitat marxeu i els i obra la porta, però no marxen”* o *“La monitora diu que com que no han escoltat res, no presentaran els seus quadres”*.

6. Famílies i visites

Són un element incompatible amb les institucions totals, ja que entorpeixen la integració amb la comunitat. Efectivament amb l’esplai, passa el mateix. Les famílies com hem vist s’han de mantenir al marge per tal de que un infant pugui obtenir una major integració. Les famílies però, poden actuar com a intermediaris, com a element comunicatiu, entre els dos grups. Es prohibeix que les famílies estiguin presents durant les activitats, ja que així aïllen el que l’autor anomena els rols del passat, és a dir, les accions de les famílies influenciarien les accions dels infants a l’esplai.

7. Desculturalització

A més a més, els infants poden tindre el que Goffman anomena una desculturalització, un desentrenament, ja que les institucions totals no és que reemplacin els coneixement, la cultura amb la que insereixen a ella, sinó que més aviat es dona una confrontació on l’objectiu és crear i sostenir un tira i afliuxa, una tensió, entre el que estan acostumats (el món habitual) i la institució, ja que aquest clima tensional, crea com un mecanisme de seguiment, de manipulació dels individus. Aquesta desculturalització, aquesta confrontació a l’esplai he analitzat que es dona mitjançant el ventall de valors que els ensenyen a les activitats i altres conceptes que no havien sentit en el món habitual, que fan que es creï la seva pròpia comprensió de l’esplai: *“ens ensenyen coses aquí, com que al cole no ens parlen d’allò però...”*. Aquí entra la importància de que l’autor anomena “Despojo del rol”, el rol dels infants es confronta amb les idees úniques de l’esplai, fet que fa que els rols programats de manera successiva que tenien fora de l’esplai es trenquin. *“estem tancats hi ha més gent”, “pues jo al carrer no ho faria”. “Perquè si tu no ets el meu pare? I el monitor li respon que ell és el seu monitor”*.

8. Procés d’adaptació

Com tot individu a l’entrar a un espai desconegut, en un principi segons les bases de les institucions totals, en aquest cas els infants, en primer lloc, retiren l’atenció als temes que no tinguin relació

amb ells mateixos (Regressió situacional): *“Un nen no vol fer res i un monitor se l’emporta fora”*. En segon lloc, els infants s’enfronten amb l’esplai i es neguen a cooperar (Línia intransigent): *“La nena li diu que perquè li ha de fer cas i la monitora diu perquè t’ho dic jo que sóc la teva monitora, la nena després de negar-se, baixa i esbufega”*. En tercer lloc, l’experiència del món exterior segons l’autor, s’utilitza com a punt de referència per demostrar lo desitjable que és la vida a l’interior i la tensió entre un i l’altre: *“aquí pots tindre molta més seguretat i això que a fora, et pot vindre una persona toloca i et pot fer mal”*. Per últim, els infants acaben assumint la visió que els monitors/es tenen d’ells i a mesura que creixen, desenvolupen el rol idíl·lic: *“Una nena li diu a un monitor, he dit xics i tu ets monitor, no pots vindre”*.

9. Estigmatització

Una vegada acceptat aquest rol dels infants a la seva condició d’interns, quan surten de l’esplai, és a dir, quan tornen al món exterior es troben amb una sensació decaiguda, més aviat, freda: *“és millor anar a l’esplai que quedar-se a casa perquè moltes vegades no saben què fer”*, *“per mi l’esplai dura com...una hora, perquè t’ho passes tant bé que passa molt ràpid, encara que hagin passat dos i és com bua”*.

10. Pràctiques cerimonials

Mitjançant una mena de pràctiques que realitza l’esplai, tant els infants, com les famílies i monitors/es s’apropen per obtenir una bona imatge dels diferents grups, expressant com l’autor sosté, solidaritat, unitat i interès conjunt cap a la institució, és adir, cap a l’esplai. En aquest cas mateix, festes com el 45é aniversari de l’esplai, les festes de nadal, reunions de pares, entre d’altres, ajuden a aproximar-se entre ells i permetre passar-se alguns límits.

Com podem observar, hi ha una gran correspondència entre el funcionament d’una institució total i la d’un esplai. Tanmateix, he trobat alguns matisos que m’han portat finalment a crear una nova tipologia d’institució total, la qual englobaria altres organitzacions, que amb els seus matisos funcionen de la mateixa manera. Aquest tipus d’institució total, seria destinada a l’aprenentatge alternatiu promotor i vivent d’uns valors que es volen representar, les quals englobarien tot el que són, esplais, agrupacions escoltes, gimnasos, centres de ioga, entre altres. Totes pertanyen a un aprenentatge diferent que vol representar mitjançant unes característiques concretes en la vida quotidiana.

Conclusions

Per concloure el treball de final de grau, m'agradaria dir que utilitzar aquesta tècnica qualitativa de l'etnografia, ha estat la manera més completa de poder extreure tot el resultat de la meua problemàtica, ja que no només utilitzes referències teòriques, sinó que a part de l'ús de grups de discussió o entrevistes, hi ha el sumatori de l'observació, que a inicis pot semblar una eina complicada d'emprar, però el resultat que se'n pot extreure, és realment de molta utilitat. Probablement si no hagués observat tantes hores en un mateix lloc, amb el mateix tipus de persones interaccionant, no hagués pogut analitzar ni la meitat d'accions i reaccions, com les que m'han permès enriquir-me.

Per altre costat, cal destacar que al haver cursat i realitzat assignatures amb aquesta mena de tècniques com anàlisi qualitativa, educació escola i territori o mètodes d'anàlisi qualitativa, m'han permès poder desenvolupar el treball amb una organització prèvia mental sobre com i quan havia de realitzar les diferents parts del treball. Tanmateix, altres assignatures més teòriques com pensament sociològic, epistemologia o demografia, m'han aportat molts coneixements que m'han ajudat a relacionar de manera més eficaç moltes de les accions que succeïen al meu entorn quan em trobava dins, ara sí, de la institució total. A més a més, he pogut resoldre de manera paral·lela, els objectius generals i específics que havia marcat en un inici del treball i així amb l'ajuda dels croquis elaborats de manera pròpia, situar el desenvolupament dels espais on es produeixen tot aquest munt d'interaccions.

Per acabar, m'hauria agradat poder tenir més temps i aprofundir, no només en un parell de grups de l'esplai i el conjunt de monitors i monitores, sinó poder aportar l'expressió externa de les famílies en relació al funcionament, ja que les edats mostren moltes diferències, encara que el funcionament sigui el mateix. D'aquesta manera, hagués pogut tenir un cas complet amb tots els diferents actors socials que intervenen en aquesta tipologia d'institució total. També el fet de que aquest nou tipus d'institució total és concebuda per l'exterior, com una inserció voluntària, fa que vulgui aprofundir més en aquesta direcció, ja que tant en un esplai com en un gimnàs, sempre hi ha algun aspecte que fa que es converteixi en un acte obligatori d'iniciació, en el cas de l'esplai, n'he pogut veure unes primeres línies, tant monitors/es, com infants connecten en que quan eren més petits, les famílies són qui els obligava a anar-hi.

Bibliografia

- Becker, Howard S (2014); "What About Mozart? What About Murder? Reasoning from Cases"; Chicago, The University of Chicago Press, 2014. *Reis. Rev.Esp.Investig.Sociol.* ISSN-L: 0210-5233. Nº 152, Octubre - Diciembre 2015, pp. 189-202.
- Colom Cañelles, J.A. (2005); "Continuidad y complementariedad entre la educación formal y no formal"; Universidad de las Islas Baleares y miembro académico de l'Institut d'Estudis Catalans. *Revista de Educació*, núm. 338, pp. 9-22.
- Douglas, Mary (1978); "Símbolos naturales: Exploraciones en cosmología"; Versión española de Carmen Criado; Primera edición; *Alianza Universidad*. Pp. 1-82.
- Foucault, Michel (1984); "Vigilar i castigar, naixement de la presó; El poder disciplinari"; 1a, ed.-Buenos Aires: Siglo XXI; *Editores Argentina*, 2002; (Nueva criminología y derecho). Pp. 1-144.
- Garfinkel, Harold (1967); "L'etnometodologia; Expressions indèxiques i indiferència metodològica"; *Polity*, Press: Cambridge.
- Girard, René (1978); "La teoria del mimetisme; El desig mimètic; Literatura, mimesis i antropologia"; *The Johns Hopkins University Press*, Baltimore; Tr. A.L. Bixio, Gedisa, Barcelona 1984, 19972. ISBN 978-84-339-0078-4), pp 3-203.
- Goffman, Erving (1961); "Internados: ensayos sobre la situación social de los enfermos mentales"; 1a ed.3ª reimp.- Buenos Aires: *Amorrortu*, 2001. Traducción de María Antonia Oyuela de Grant, pp. 1-189.
- Goffman, Erving (1979); "Relaciones en Público. Microestudios del orden público"; *Alianza*, Madrid, pp 34-49.
- Martín, R. (2014). "Contextos de Aprendizaje: formales, no formales e informales"; *Universidad del País Vasco: Escuela Universitaria de Magisterio de Vitoria*; (pp. 2-13).
- Mead, George.H (1934); "La teoria de l'acció (Self, jo i mi): Espíritu, persona y sociedad". Barcelona: *Paidós*, 1990, p.1-27.
- Ruiz de Gauna, R. (2012). "L'educació en el lleure a l'inici del segle XXI". *Educació social. Revista d'Intervenció Socioeducativa*, 50, pp. 69-79.
- Terricabres, Josep Maria. (1998); "Atreix-te a pensar: la utilitat del pensament rigorós en la vida quotidiana"; 12ª Edició, *La Campana*, pp. 1-203.
- Terricabres, Josep Maria (2003); "I a tu, que t'importa?: Els valors: La tria personal i l'interès col·lectiu"; Editorial, *La Campana*, pp. 1-184.

Pàgines web:

- Pàgina web l'Esplai Olivera Rodona, 2017; Disponible a: www.oliverarodona.org; Consultada 11-11-2017.
- Pàgina web de la Federació d'Esplais Catalans (1982); Disponible a: www.esplac.cat; Consultada 13-3-2018.

Annex

- *Imatges*

Imatge 1: Calendari de l'Esplai Olivera Rodona 2018

GENER	FEBRER	MARÇ
13- Esplai	3 i 4- Excursió de grup	3 i 4- Excursió conjunta
20- Esplai	10- Esplai carnavalero	10- Esplai
27- Esplai	17- Esplai+ Reunió colònies primavera	17- No esplai
	24- No esplai	24 al 28- Colònies de primavera

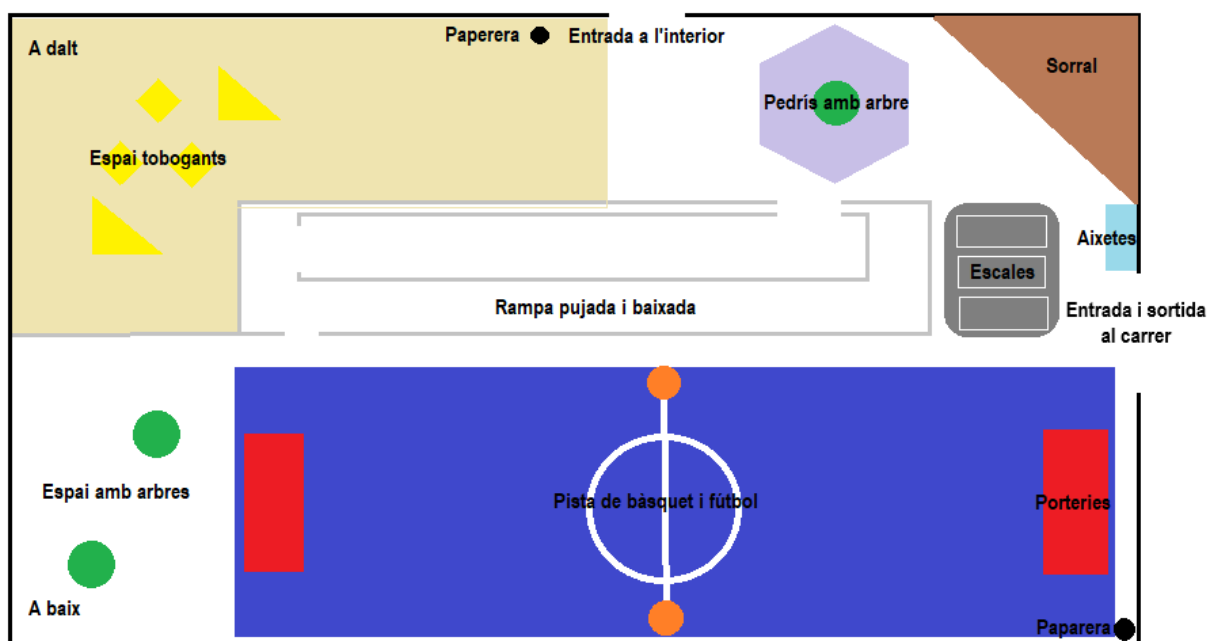
Tercer trimestre

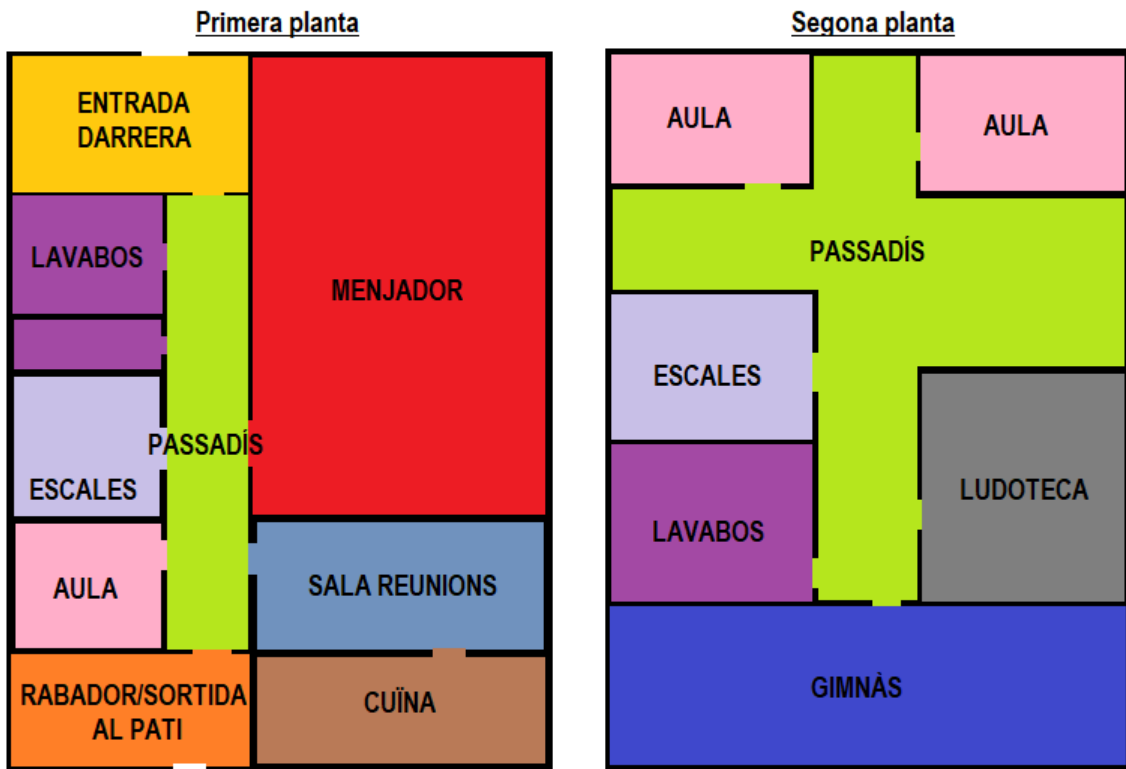
ABRIL	MAIG	JUNY
7- Esplai	5- Esplai	2- Esplai
14- Esplai	12 i 13- Esplaiada	9- No esplai
21- Esplai	19- Esplai	16 i 17- Excursió conjunta+ festa final
28- No esplai	26- Esplai+ Reunió de campaments	

JULIOL	Del 15 al 27 CAMPAMENTS
--------	-------------------------

Font 3: Calendari de l'Esplai Olivera Rodona, segon i tercer trimestre;
<http://oliverarodona.org/calendari/>; Barcelona. 2018.

Imatge 2 i 3: Croquis dels espais utilitzats a l'esplai

Font 4: Croquis dels espais on es distribueixen els actors socials; Elaboració pròpia; Barcelona, 2018.

- Documents

Exemples notes de camp

17:32 Estic amb els dibuixants
i els adults propiament
de nou de fer els dibuixos
els dibuixants a explicar
i jo - no acompanyo
després que veia
els dibuixants i els
adults escolta la reflexió
i parlar.

17:34 M'he sentit més
pelejat de jo hi havia
el seu dibuix però
els colors se de
deixa-se parlar.

17:36 Cada vegada se centra
la seva obra, s'acaba
i els adults els adults
dibuent propiament.

17:58 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:00 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:02 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:04 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:06 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:08 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

17:58 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:00 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:02 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:04 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:06 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

18:08 M'he sentit més
de parlar i parlar
dibuent, els adults
dibuent ho estan
supera la cultura i
parlar.

17:00	La meitat dels nens a terra i els altres a l'aire lliure. Toca el costat de l'edifici a la mateixa altura.	no s'ha de dir-hi
17:02	Quan estem lluny, els nens no poden escoltar els grups, els capatxos són a l'ombra i no hi ha el so del vent i l'alt.	Un altre mètode: no escoltar a l'altzar.
17:04	Qui escapa el pingüet i l'alt. Són qui escolten i primer el seu grup.	capatxos
17:06	Un nen s'ha quedat amb el capatxo i la meitat de la resta no sap dir-hi.	No heu escoltat res
17:08	Una veu a un dels participants i es passa temps de torn.	No no veu for i veu passar de paraula
17:10	Una altra veu a un dels participants, estan quietes i concentrats a la persona.	"
17:12	Es veu escapar els nens però no se'n pot dir res, no hi ha capatxo i no hi ha capatxo.	Distinció escapant

	Los nenes estan molt calents i els nenes són més i més.	
17:08	Un nen que està a l'ombra de l'edifici i els altres que estan a l'ombra.	
17:10	Però la meitat de la resta de la resta de la resta.	Efecte col·lectiu
17:12	La meitat de la resta de la resta de la resta.	
17:14	La meitat de la resta de la resta de la resta.	Efecte col·lectiu a l'ombra d'edifici
17:16	La meitat de la resta de la resta de la resta.	Algunha fe de distinció i dels capatxos.

17:44	El nen que no pot dir res i no pot dir res i no pot dir res.	no ve for això.
17:46	Un nen que està a l'ombra i no pot dir res i no pot dir res.	capatxo / capatxo a l'ombra.
17:48	Però la meitat de la resta de la resta de la resta.	Distinció, no hi ha capatxo, però no veu més del grup.
17:54	Però la meitat de la resta de la resta de la resta.	molt dels nens i no veu més del grup.

17:16	Los nenes estan molt calents i els nenes són més i més.	en del camp
17:18	Antes dels grups es veu a les bandes i no hi ha capatxo.	(l'horari per a col·lectiu).
17:20	Cada grup es passa a l'ombra de la resta de la resta de la resta.	tenen lloc de l'edifici i els nens estan a l'ombra.
17:22	Cada grup veu de l'ombra de la resta de la resta de la resta.	
17:24	Antes dels grups es veu a les bandes i no hi ha capatxo.	normes de l'edifici i del camp.
17:26	Conversa amb les bandes i no hi ha capatxo.	"

Font 5: Notes de camp extretes a partir de l'observació de les activitats; Elaboració pròpia; Barcelona, 2018.

Guió grups discussió

Bon dia/Bona tarda, estic realitzant un treball sobre l'esplai i m'agradaria que poguéssiu col·laborar amb la vostra opinió sobre alguns temes que he seleccionat. Si no us molesta, m'agradaria enregistrar via àudio el grup de discussió, per poder fer un anàlisi posterior. El grup és completament anònim, així que no tingueu cap problema en contestar de la manera més lliure possible les vostres opinions.

BLOC I: Contextualització

1. On viviu, sou del barri mateix o d'altres?
2. Per què veniu a l'esplai? I des de quan fa que hi aneu? (veniu per voluntat pròpia?)
3. Els vostres pares i mares, anaven a un esplai/cau quan eren petits/es?
4. Com valoraríeu el vostre recorregut a l'esplai? (us agrada?)

BLOC II: Rols

1. Quines persones formen un esplai, quines hi distingiu?
2. Què creieu que és el més important perquè l'esplai funcioni, la feina dels monitors/es, els infants o que les famílies animin als infants a anar-hi?
3. Creieu que els infants haurien de tindre més protagonisme a l'hora de decidir el tipus d'activitats que faran els monitors/es?
4. Com definiríeu el paper que fan els monitors/es, els infants i les famílies? (Què són dins de l'esplai).

BLOC III: Participació

1. Quan heu fet una activitat, de què havia de dependre que funcionés o no? (posar exemple)
2. Quins són els vostres punts forts i punts febles quan esteu realitzant una activitat, és a dir què és el que aporteu? (involucració).
3. Si un monitor/a o un infant, té un mal dia, variaria l'activitat? I si té un bon dia?
4. Què és el que fa que els infants vulguin fer més coses o no, quan es fa una activitat? Poden decidir sobre una activitat?

BLOC IV: Jerarquia

1. A l'esplai hi ha normes? Quines? (Digueu-ne tres)
2. Si veieu que un infant està molestant a un altre mentre feu una activitat, què és el que feu?
3. Si veieu que un infant està molestant a un altre quan feu temps lliure, què és el que feu?

4. Què faríeu si un monitor/a castiga a un infant de manera injusta? (us queixeu, l'ajudeu, ho ignoreu, dieu la vostra opinió...)

BLOC V: Límit

1. Quan arriba el dissabte i és hora d'anar a l'esplai, aneu amb algú? Perquè?
2. Actueu de la mateixa manera quan esteu dins de l'esplai, que quan en sortiu d'ell?
3. Quines diferències trobeu una vegada creueu la porta de l'esplai els dissabtes, i quan esteu al carrer un dia qualsevol?
4. Què és el que fa que vingueu els dissabtes a l'esplai?

- 4.1 Digueu dues coses que creieu que farien que vinguéss més gent els dissabtes per la tarda.

Moltes gràcies per la vostra atenció!

Font 8: Guió grups de discussió a partir dels conceptes extrets a la fitxa d'observació; Elaboració pròpia; Barcelona 2018.

Resums grups de discussió

Fitxa transcripció del grup de discussió Grans

Lloc de realització: Sala professors de l'escola Ausiàs March (Les Corts)

Data de realització: 14 d'Abril del 2018

Hora: 17:03

Durada: 31 minuts 42 segons

Nom	Perfil
N	Nen de tretze anys, del barri de Les Corts amb vuit anys a l'esplai
R	Nen de tretze anys, del barri de Les Corts amb un mes a l'esplai
O	Nena de catorze anys, del barri de Les Corts amb sis anys a l'esplai
A	Nen de dotze anys, del barri de Les Corts amb set anys a l'esplai
A	Nena de tretze anys, fora del barri de Les Corts amb tres anys a l'esplai
A	Nen de catorze anys, fora de Les Corts, amb tres anys a l'esplai

Tots són del mateix barri de Les Corts, menys dos que són germans que viuen fora del barri. Estan d'acord en que en un principi venien a l'esplai perquè els obligava la seva mare, però ara van a l'esplai, perquè els agrada jugar, per divertir-se i perquè s'ho passen bé. La gran majoria porten molts anys venint a l'esplai, des de 8 anys, a un mes entre ells s'ho compten. Tots valoren positivament vindre a l'esplai des de fa tants anys, ja que creuen que és millor anar a l'esplai que

quedar-se a casa perquè moltes vegades no saben què fer a part de jugar amb les seves coses: *“és que si estàs a casa, és com, t'avorreixes i no saps què fer, és com bua tio, m'avorreixo molt”*.

A l'esplai hi distingeixen els nens i els monitors, encara que destaquen que dins dels monitors hi ha que manen més que els altres: *“hi ha més importants, hi han que tenen més importància, que són com més “jefes” que els altres, i poden manar més, que tenen més responsabilitat”*. Quan se'ls hi pregunta sobre qui creuen que és més important perquè l'esplai funcioni, hi ha una mica de divisió d'opinions entre els membres del grup. Per una banda, uns opinen que els nens són el més important, ja que han d'haver-hi nens perquè funcioni: *“Poden haver molts monitors, però en principi, tenen que haver nens, perquè sinó no hi ha esplai, són persones grans, juntes fent res”*. Per altre banda, altres opinen que el més important són els monitors: *“si els monitors són bordes depèn”* (referint-se al funcionament) *“si no hi ha monis, no hi ha esplai”*. No destaquen el paper de les famílies com a importants a l'esplai, tot i així la gran majoria d'ells/es venen acompanyats a l'esplai de les seves famílies i sinó sols. Creuen rotundament que ells si fossin les figures més importants d l'esplai, no haurien de tindre més protagonisme en cap sentit. Opinen que les activitats són coses dels monitors, no d'ells: *“sí que a vegades ens pregunten, què voleu fer?”* i que quan ho preguntes és: *“quan no tenen ni idea”*. Però sí que destaquen que quan volen fer alguna activitat a vegades sí que els deixen decidir. A l'hora de definir d'alguna manera el paper que creuen que aporten les famílies a l'esplai és regeix en pagar, anar a les reunions i informar-los. El paper d'ells mateixos el defineixen com que el que fan és “vindre aquí” inclús amb to còmic un nen exposa “sobreviure”, un altre “disfrutar”, un altre “conèixer més gent”, uns quants “aprendre”, ja que per exemple diuen que a l'esplai aprenen coses que a l'escola no sabrien: *“perquè a vegades ens ensenyen coses aquí, com que al cole no ens parlen d'allò però...”* quan pregunto un exemple em diuen *“l'altre dia vam parlar del masclisme i de feminisme i tot això, i a mi això, no m'ho van explicar a classe”*. Per últim, defineixen el paper dels monitors com aquells que els “eduquen”, “cuiden”, “fan les activitats i preparen excursions”, en resum: *“ens fan fer algo”*, concloent-ho amb *“noves experiències i diversió”*, però per ells positivament i negativament no s'emporten res.

Quan se'ls hi pregunta de què depèn que funcioni una activitat, sense cap embut responen: “de nosaltres” en principi, ja que opinen que si ells tenen un mal dia: *“pues que no es fa bé, ens posem malament i això i no fotem res”*. Creuen que com a nens, aporten a l'esplai: *“energia, flow, companyerisme, participació, la seva presència, fer algo, comportar-se, vindre, escoltar, divertir-se, viure”*. Troben que la principal diferència en estar aquí i estar al carrer jugant: *“estem tancats hi ha més gent”* encara que: *“que va, a vegades sortim”, “sortim, a vegades no sortim, però estàs en companyia de persones que “alomillor”, per exemple vaig amb una persona que aquí no n'hi*

ha....aquí n'hi ha tipus de persones amb el seu comportament, que jo no tinc cap amic que sigui així, com ells”, “Que convius molts més que amb altres persones, dorms al costat, no és el mateix que estar amb una persona de l'insti”, “Aquí a l'esplai només els veus uns dissabtes, colònies, setmana santa, un fin de semana i ja està, però després quan quedes amb un amic del cole, el veus tot el dia”. Alguns creuen que la seva forma de ser és a tot arreu igual, encara que hi ha una mica de divisió d'opinions, ja que un nen exposa que per exemple: “el A i jo i el R, per exemple vam fer futbol despullats, pues jo al carrer no ho faria”. Encarrilant de nou la discussió, creuen que el que fa que ells tinguin més ganes de seguir fent una activitat és la novetat o perquè s'han divertit una vegada i volen repetir: “Per exemple no has jugat mai a aquest joc i tens com bua que passarà”. Tanmateix, reconeixen que alguna vegada s'han negat a fer a alguna activitat, però que l'han seguit fent igual encara que sigui avorrida o “et faci ganes de vomitar”, ja que per molt que es faci pesada a vegades l'han seguit i altres no, però majoritàriament l'han hagut de seguir.

Canviant d tema quan se'ls hi pregunta si a l'esplai hi ha normes, directament responen tots que “Sí!”. Un nen diu: “Les tres P” i entre tots diuen més de tres P, mentre riuen de les normes que estan debatent: “no tirar pedres, ni pals, ni pinyes, ni paraulotes, ni punys, ni pets”. També destaquen altres normes com: “tractar bé el material, no insultar, no trencar res perquè no és nostre i entre nosaltres, no portar el mòbil, no barallar-nos”. Per altre banda, quan se'ls hi planteja la pregunta hipotètica sobre si per exemple veuen que hi ha un infant que molesta a un altre del seu grup què farien, i les respostes són en un primer moment: “separar-los”, però es va reduït a “a vegades sí i a vegades no”, és a dir a vegades els separen i altre els deixen fer, això depèn diuen de: “per exemple si es baralla el A i el N, és com... dona igual, perquè a la següent hora estaran junts una altre vegada” i tots ho recolzen i posen més exemples de que quan dos persones es barallen però són amics, no s'interposen perquè és un fet habitual i per tant ja s'ho faran ells i es riuen dient que “per això som amics”. Tanmateix també ressalten que si veuen que una persona no és com el N, els separen i solucionen el problema. En canvi, quan no estan en grup i la baralla és en el temps lliure on hi ha tots els grups barrejats, primer diuen que si fossin més grans que ells no podrien fer res: “són més grans”, “si són més grans que jo, ja s'arreglaran”, ja que diuen que no els farien cas, de totes maneres, si ho veuen els intentarien separar encara que alguns primer avisarien als monitors i altres separarien directament. Reenganxant amb el tema dels grups, destaquen que els grups més grans com que no els hi fan cas: “tenen més poder”, cosa que una nena rebut dient que: “no és que tinguin més poder sinó que “suden” més de nosaltres, van més per allà, un altre cap allà, van a la seva bola”. Deixant de marge la relació de discussió entre infant-infant, els hi plantejo un altre cas hipotètic sobre què és el que farien si veuen que un monitor

castiga injustament a un altre infant, la primera reacció de tots és preguntar-me: “Castiga?”, seguit de “*depèn de qui és*”. Per altre banda un nen exposa una història que ell veu sovint a l’esplai per com ho explica: “*El G, quan està castigant al A moltes vegades, el A no ha fet res i el molesten, i el renyen a ell i no a l’altre persona, jo ho he vist*” Li pregunto si ha dit alguna cosa i ell em respon: “*No perquè em fa por perquè està renyant allà super fort i no deixa estar ningú per allà perquè sinó, jolín s’enfada mogollón*”, “*jolín jo em cago*”. Una nena explica que: “*per exemple si és del meu grup i no ha sigut ell, ha sigut aquest, ho dic saps? perquè jolín és injust que castiguin a aquella persona quan ha sigut l’altre, perquè a mi em va passar una vegada*”. També opinen que l’edat no influeix del qui castiguin en relació a que ells actuïn o no, ja que si veuen el que ha passat, saben que ho poden dir perquè potser serveix la seva opinió i en canvi, si no ho han vist, opinen que tampoc poden fer massa cosa.

Quan se’ls hi pregunta per últim bloc, amb qui van quan arriba el dissabte a l’esplai, tenen diferents respostes, ja que alguns van amb el pare, altre amb el germà i altres amb la mare o inclús sols, per tant hi ha varietat. Cal destacar que troben que els pares i mares els porten a l’esplai perquè com diu una nena: “*Volver a casa pues no me da palo, pero ir al esplai pues sí que me da palo*”. Al dir aquesta frase, els nens i nenes del grup destaquen que anar els dissabtes a l’esplai els hi fa pal, i que les famílies fan aquest paper de: “*Vas a l’esplai i punt, a vegades només dos dies ens deixa no anar*”, un altre nen diu que ell a vegades no hi va, però només “*quan he de fer deures, si no, em tinc que aguantar*” si no, es podria quedar a casa. Tornen a remarcar igualment, que a part del pal d’anar-hi (per tornar a casa desapareix el pal), treuen el tema que per molt que et quedis a casa estudiant, inclús prefereixen estudiar després d’anar a l’esplai perquè sinó no tindrien res més a fer o no sabrien què fer: “*per mi l’esplai dura com...una hora, perquè t’ho passes tant bé que passa molt ràpid, encara que hagin passat dos i és com bua*”. El tema de vindre a l’esplai o estar al carrer jugant és important, creuen que no és el mateix una vegada entres a l’esplai que quan marxes i vas cap a carrer: “*aquí pots tindre molta més seguretat i això que a fora, et pot vindre una persona toloca i et pot fer mal*”, d’aquesta manera tots es senten molt més segurs a dins de l’esplai que fora al carrer. Per altre banda, diuen que depèn de l’excursió on van és segur o no, tot i així basant-nos en l’esplai a la infraestructura dels dissabtes, la seguretat és el principal concepte que destaquen al creuar la porta. Van des de l’extrem de que l’esplai és com un altre món fins a un simple lloc d’entreteniment. Hem parlat de la relació carrer-esplai, ara toca la relació escola-esplai, al preguntar si actuen de la mateixa manera a l’escola que a l’esplai, el “No!” ha estat rotund per tots els membres del grup de discussió. Com a principals diferències esmenten que a l’escola hi ha més normes i que et posen partes si fas algo fora de lloc, també que: “*en la escuela te pueden*

expulsar i aquí no” o *“Aquí trenques una cosa i aquí és com no ho fas...vale et castiguen però t'expliquen que no ho facis més perquè no és nostre i a l'escola es com trenques alguna cosa i castigat una setmana sense anar al pati per exemple saps?”*, cosa que fa que tots debatin sobre si és pitjor que et castiguen sense pati o sense una activitat de l'esplai, els quals estan dividits alguns creuen que és pitjor l'activitat i altres que et deixin sense pati: *“perquè tinc que aprovar tinc [...] si no m'influeix amb els deures per mi encantat que em castiguen eh?”* (postura pati escola), *“Estas aquí, veient com juguen les persones i és com...els mires tan feliços i penses i tu trista mirant com juguen”* (postura activitat esplai). Per acabar, els hi pregunto que és el que fa que vinguin i què farien perquè vinguessin més, primer entren en kaos i diuen coses com que sigues gratis, més propaganda, etc, però després pensen i comencen a dir que convencerien les persones de que l'esplai és: *“que vinguin perquè és molt divertit i pues que aquí els pares tindran més temps per estar sols a casa”* *“cuatro hores sin ellos”*, pensen i entenen que els pares necessiten el seu espai: *“per estar amb el mòbil i treballar”*, *“els pares tenen tota una setmana de dilluns a divendres que et tenen a tu o sigui fen-te el menjar, netejant la roba fen-te el llit i recollint les teves coses, o sigui l'esplai és com per nosaltres però també per ells”*.

Fitxa transcripció del grup de discussió Monitors/es

Lloc de realització: Sala professors de l'escola Ausiàs March (Les Corts)

Data de realització: 21 d'Abril del 2018

Hora: 19:28

Durada: 45 minuts 19 segons

Nom	Perfil
A	Monitora de 17 anys, fora del barri de Les Corts amb onze anys a l'esplai
E	Monitor de 21 anys, del barri de Les Corts amb disset anys a l'esplai
A	Monitora de 18 anys, fora del barri de Les Corts amb sis anys a l'esplai
J	Monitor de 18 anys, del barri de Les Corts amb nou anys a l'esplai

Els monitors pertanyen al mateix barri de Les Corts, mentre que les dues monitores són del barri de Collblanc. Una de les monitores explica que ella va començar a vindre a l'esplai, perquè la seva mare volia que escapés d'alguna manera de l'entorn religiós de l'escola a la que anava i *“obris més el cap i experimentés altres coses”* el qual al final ha portat que segueixi venint a l'esplai perquè li agrada. L'altre monitora, va començar venint a l'esplai per l'altre monitora, ja que les

mares es coneixien i parlaven entre elles i li va recomanar l'esplai pel seu germà que li costava molt obrir-se amb la gent i de rebot va vindre ella valorant el resultat de vindre com a *"gratificant"*. Un monitor va començar a vindre a través d'un altre nen, ja que antigament a l'esplai es feia una activitat que era el dia de l'amic on cada infant podia portar un amic a l'esplai i si va quedar perquè *"Hi ha una sèrie de valors que fora no s'aprenen [...] com per exemple el respecte, és un valor que no s'ensenya enlloc i per exemple aquí el tractes"*. El grup s'anima a part d'assentir amb el cap afegeixen que és un valor que aprens des de petit però no com a tal, no amb el seu concepte i el que suposa, ja que com diuen *"No ets conscient del estàs aprenent"*. L'altre monitor va vindre quan tenia tres anys el qual el van apuntar des de casa perquè era un nen que no es relacionava massa amb la gent i ha continuat a l'esplai perquè va començar a *"ampliar maneres de fer i maneres de ser"* i perquè el grup d'amics que té ara, és el que ha format durant tants anys. Tanmateix, continua tenint ganes de venir on està còmode aportant moltes coses: *"He rebut molt, ara vull tornar-ho"*. D'aquesta manera, valoren el recorregut a l'esplai com un: *"Creixement molt gran, personal", "Realment jo ara mateix, sóc la persona que sóc gràcies a l'esplai, vull dir si jo no hagués estat a l'esplai no seria qui seria ara, vull dir una cosa que tinc claríssima"*, entre d'altres, ja que estan tots d'acord en que al final acaba sent una cosa en la que decideixes tu si vindre o no, ja no s'ho prenen com una obligació com quan els apuntaven les famílies sinó que hi van perquè volen: *"Tu acabes adquirint un vull anar-hi i hi vaig perquè realment m'omple"*, *"no és rutinari"*. També destaquen que el fet de que no ho sentin obligatori és per la gent que també hi va: *"és un rollito molt diferent al que hi ha fora d'aquí"*, ja que veuen moltes diferències a nivell mental de la gent amb les que es relacionen fora de l'esplai. Entren en debat, ja que creuen que això prové de les famílies que tenen l'opció de poder educar d'una altra manera als seus fills/es diferent i per desconeixement o perquè no volen, es perden tot un món: *"Pot dependre de moltes coses, vull dir, normalment depèn dels pares, vull dir si tu, no creus que has d'educar al teu fill d'una manera diferent o no vols aportar-li el punt de vista diferent, doncs no buscaràs una alternativa"*, al que un altre monitor aporta que: *"No es tant no voler, jo considero que és que si no ho conèixer tampoc tens perquè aplicar-ho"*, acaben rematant i tots estan d'acord en que: *"Si tu ja creus que tens suficient amb l'educació que reps a l'escola o a casa mateix, no buscaràs una alternativa per buscar un altre punt de vista, si no tens la necessitat de fer-ho pues no ho buscaràs i si no ho busques no ho trobes"*. Per altre costat, també treuen el tema dels amics, ja que creuen que moltes famílies són molt permissives i que per exemple el fet de que un infant no conegui a ningú a un lloc com és un esplai, la família recolza la postura de l'infant tancant-lo en banda i després quan els hi pregunten als amics que perquè no van a un esplai les respostes solen ser les mateixes: *"ui quin pal"*.

Canviant de tema, creuen que un esplai en un primer moment el formen els monitors i els nens, encara que creuen que el més ideal seria: *“monitors, nens i famílies”*, destaquen però, que això no es compleix exceptuant algunes famílies, ja que les famílies han adquirit el paper de: *“Et deixo el nen i ja te me las apañas”*. També troben moltes diferències amb les famílies d'ara amb les d'ells mateixos quan eren nens, ja que les seves famílies participaven i s'interessaven molt més, estan d'acord en que podrien incentivar però creuen que: *“És generacional, arriba un punt de què, aquí potser em poso donde no me llaman, la manera actua que hi ha d'educar els nens, ha canviat moltíssim a la que em rebut nosaltres i ara hi ha molt de el meu fill si vols això per no entrar en discussió t'ho dono i llavors ja no hi ha aquesta voluntat dels pares de buscar-li les coses de dir això això i això i és com un quitatelo de encima y ya esta. En canvi, abans era el meu fill esta fent això, m'interesso, em preocupo i vull saber què està fent”*. Creuen que factors com la cohesió dels monitors, la predisposició, tindre clar que fan l'esplai pels infants i no pels monitors són els punts més importants per tal que un esplai funcioni bé, encara que també han intentat trobar aquest punt mig de: *“vull que el nen s'ho passi bé i però a mi també això m'ha d'omplir, perquè fer una cosa a desgana pues ho faràs malament, en canvi si és una cosa que tu t'aporta, ho portes d'una manera que a tu t'agrada i també fas que el nen s'ho passi bé, doncs és el més ideal”*. Finalment, acaben posant-se d'acord que no només l'equip d monitors/es ha de tindre aquests factors que deien, ja que si el grup de nens és un kaos, ja poden tindre tota la predisposició del món, que poques coses faran. També separen molt, els temes que són interns de l'equip de monitors, amb els externs a l'esplai, ja que creuen que poden cremar-se molt si el grup no funciona, però segueixen atribuint-li més pes a l'equip de monitors sobre el funcionament de l'esplai, per això destacaven el fet de que s'ha de saber diferenciar entre dins i fora. Relacionat amb aquesta possibilitat de conflictes, debaten entre que hi ha monitor si monitors, els quals alguns tenen un paper més destacat, sigui per responsabilitat o per conducte: *“El problema que hi ha que de cara als nens cap a monitors d'un mateix grups, vulguem o no sempre hi ha un monitor que és com la més autoritat al grup”*. Creuen i debaten que els infants haurien de tindre més protagonisme, però no total, hauria de ser un 50%-50%, però creuen que aquest fet depèn de l'edat que tinguin i del seu estat d'ànim, concloent que *“el monitor ha de se un guia pels nens”*. Continuen discutint sobre la relació del funcionament de l'esplai monitors-nens, ja que han entrat en debat quan ells com a monitors es preparen una activitat amb el seu rerefons i per la conducte dels infants o per altres factors, no els hi ha sortit com s'esperaven, els frustra. D'aquesta manera recondueixo el grup i els hi pregunto sobre què és el que creuen que una activitat tingui èxit o no: *“Predisposició dels monis i dels nens, la motivació, el clima, de com estiguin els nens entre ells i amb nosaltres, si és activitat conjunta o si és grupal, entre d'altres”*. Per altre banda, creuen que el que aporten ells com a monitors/es

quan fan una activitat és: *“la voluntat que tenim tots d’aportar aquests valors, principalment aportar els valors que ens han ensenyat, però també el que creiem nosaltres que s’hauria de canviar en la societat, perquè a tu per exemple et poden haver ensenyat quan ets petit alguns valors, però al dia d’avui potser aquesta cosa ja no és tant important, sinó que s’ha de transmetre alguna altre cosa”,* afegint un: *“però tampoc fins arribar al punt de predisposar al nen”*. D’aquesta manera concloent que ells el que aporten és un ventall molt ampli de valors (ofereixen les eines) que cada infant agafa el que li aporta: *“els ensenjem a pensar”*. Tanmateix, valoren molt positivament quan una la relació monitors/es-activitat amb bon resultat-satisfacció dels infants, ja que s’aporten molt mútuament, d’alguna manera es retroalimenten i aquesta és la clau de voler continuar exprimint el que ha donat tant bon resultat. També confessen que han hagut de canviar activitats o improvisar-ne al moment perquè veuen que al grup no els funciona.

Quan se’ls hi pregunta si a l’esplai hi ha normes, la primera resposta d’un monitor és que *“són normes no escrites”,* els hi he preguntat com quines i em diuen coses com, el respecte amb els companys... no saben ben bé que dir i una monitora rient-se diu: *“Les tres P”,* però que són normes bàsiques perquè no es facin mal a ells ni a ningú, resumides en “normes d convivència”. Aquestes serien les normes de manera genèrica i entre monitors/es destaquen que no tenen normes establertes, destaquen coses com que el grup de joves tenen prohibit consumir coses il·legals, però no entenen el concepte normes com a tal en la seva tasca com a monitors/es, així que els hi llenço un exemple i comencen a sortir coses com: *“no fumar dins del local, respectar els torns de paraules dels companys/es, intentar no trepitjar un altre monitor perquè perdria l’autoritat”,* entre d’altres, però ells/es mateixos/es opinen que no són coses que et pares a pensar sinó que ja surten soles i que depenen de la persona englobant-ho al respecte. A l’hora d’actuar quan un infant molesta a un altre, la reacció de tots els del grup és cridar-li l’atenció, més aviat el que creuen que passa quan actuen així ve donat de l’experiència: *“jo suposo que és més aviat el que ens feien a nosaltres i llavors aplicar-ho després”* (tradicció). Una altre monitors, exposa que en el seu grup sempre hi ha un *“elemento distorcionador”* i moltes vegades es troba en aquest situació i explica que al principi parla amb la persona per saber perquè l’està molestant: *“saps que el que ell està fent no està bé, no està justificat perquè estigui responent així i llavors doncs parles amb ell i li dius, A tu creus que li has de fer això per molt que t’estigui molestant? Vens a un monitor i li dius ei m’estan molestant i després doncs vas a parlar amb l’altre persona que l’ha molestat”*. La resta de monitors opinen per una banda, que sempre és necessari veure els dos punts de vista però que el primer que s’ha de fer, és separar-los, perquè diuen que si estan junts confrontats, mai t’ho explicaran bé i per l’altre que s’ha de tindre com una mena de seguiment per veure si el problema

ve de lluny, sempre són les mateixes persones o és un problema que ha esdevingut de nou. Tanmateix intenten posar en comú entre els protagonistes de la discussió perquè arreglin les diferències i sobretot perquè ho entenguin. En canvi, quan és temps lliure declaren que fan exactament el mateix l'única diferència és que ho pot fer qualsevol monitor/a: *"no hi ha monitor de referència"*, encara que també diuen que si passés alguna cosa més greu sí que els monitors pertanyents de cada grup són els qui han d'actuar, ja que coneixent millor l'infant. Parlant sobre la relació entre monitor-infant, si aquest castiga injustament a l'altre, tots els monitors/es creuen que s'ha de respectar la seva posició, encara que poden intervindre individualment amb el monitor i dir-li alguna cosa, però mai desacreditar-lo davant de l'infant.

La majoria dels monitors/es van junts cap a l'esplai perquè pels matins fan reunió i ja es queden allí a dinar, preparar les activitats i el material de l'escola i van a fer alguns el cafè abans de començar, però sí que és cert que quan han d'anar cap a la reunió del matí van sols perquè sinó també són masses hores junts. Quan els hi plantejo sobre si són iguals dins de l'esplai i fora, hi ha diversitat de respostes, alguns en primer moment creuen que depèn i altres opinen que sí, debaten entre el grup i la principal diferència d'un acte a un altre, és que aquí a l'esplai tenen una responsabilitat més gran que la que tenen a fora que són els infants, encara que remarquen que fora al carrer també tenen responsabilitats però: *"la diferència és que aquí prens el rol de tinc un infant al meu càrrec i tinc més responsabilitat i centres més el cap i quan estàs fora fas més lo que te sale pues lo que te sale"*. Es posen tots d'acord, que el que fan fora no repercuteix amb una altre persona a la qui tens a càrrec. Tenen diversitat, uns pensen que: *"sobre tu mateix repercuteix de la mateixa manera, però sobre els altres no"* i altres pensen ho veuen al revés: *"jo crec que sobre tu mateix com que no et repercuteix amb ningú, tens la llibertat de dir, pues faig el que em surt"*. Aprofito per preguntar com actuen ells quan acaben l'esplai i surten al carrer, continua havent-t'hi diferents respostes, alguns opinen que sí i altres que no, estan dividits, ja que per exemple un monitor per exemple explica que ell fora de l'esplai és un persona molt més tímida i que a l'esplai no ho és gens, la resta es suma recolzant la postura, ja que opinen que dins de l'esplai hi ha unes persones amb les qui has compartit molt i hi tenen molta confiança, però que sempre depèn de les persones que en un moment hi hagin al teu costat. Entre ells també afirmen que no hi ha *"bon rollito"* amb tot l'equip de monitor/es, d'aquesta afirmació treuen que una de les diferències és que aquí a l'esplai potser hi ha persones que aguantes que a fora no ho fan, també acaben concloent que l'altre diferència entre estar a l'esplai i fora al carrer, que és que d'alguna manera no pensen que han de "moderar-se", cosa que al carrer no fan, és a dir, no deixen de ser ells mateixos, però sí que admeten que a l'esplai moderen les seves conductes, menys un monitor

que diu que ell a l'esplai és més ell que fora al carrer. Ara els hi pregunto sobre les diferències entre la relació escola-esplai, ja que diuen que no actuen de la mateixa manera: “és també el cercle amb el que et mous, quan estàs a l'esplai sempre hi ha gent amb el mateix rotllo que tu, sempre hi ha gent amb una mentalitat semblant”, parlen molt dels rols en que es desenvolupen ells depenen dels cercles amb els qui s'ajunten, ja que: “jo a l'esplai em sento una autoritat i en canvi a fora aquesta autoritat ja no és meva”, però tots mantenen en comú que forma part d'un aprenentatge. Per altre banda, he aprofitat i els hi he preguntat sobre els amics/es de fora de l'esplai si entenen perquè van a l'esplai i la resposta de tots és simple “ho respecten”, ja que depèn d'una persona els hi diuen que d'acord i altres que és una pèrdua de temps. Per acabar els hi demano que em diguin un parell de coses que farien que vingués més gent a l'esplai i en primer lloc em responen coses com: “difusió, més informació, més visibilització, la gent no esta informada del què és, falta transmetre què és, perquè potser hi ha gent que no ho sap o per ignorància o per desconeixement, el boca a boca dels nens i les famílies”. Tanmateix expliquen la seva postura sobre què fa que vinguin, per exemple al principi quan eren petits, ells els hi feia pal i hi havia vegades que no volien venir, perquè no coneixien ningú a mesura que anaven creixent també els hi va començar a afectar que depèn de la persona que anava o que hi deixava d'anar no volien venir: “que vagin tots els del grup, perquè si va faltant gent va deixant de venir la gent, la motivació principal és la gent que saps qui vindrà”, ja que ells a mesura que han anat creixent venien pel grup i de rebot les activitats, però la importància estar en el grup. “la teva llibertat acaba quan comença la de l'altre”.

Font 11: Transcripció selectiva resumida dels grups de discussió a partir de l'escolta dels enregistraments; Elaboració pròpia; Barcelona, 2018.

- **Taules**

Taula 1: Cronograma

Etapa	Dia	Grup d'observació	Total hores
I (Primera observació)	Gen-12 Tarda	Primera presa de contacte	11 hores i mitja 1 hora presa contacte, 7 hores Grans, 3,5 Xics
	Gen-13 Tarda	General (30') + Grans	
	Gen-20 Tarda	General (30') + Xics	
	Gen-27 Tarda	General (30') + Grans	
II (Segona observació)	Feb-17 Matí i Tarda	Reunió + General (30') + Xics	21 hores i mitja 10,5 hores Xics, 4 hores reunió, 7 hores Grans
	Mar-10 Matí i Tarda	Reunió + General (30') + Grans	
	Abr- 7 Tarda	General (30') + Xics	
	Abr- 14 Tarda	General (30') + Grans	
	Abr- 21 Tarda	General (30') + Xics	

Font 2: Cronograma extret a partir de les dades pactades amb el Calendari de l'associació; Elaboració pròpia; Barcelona, 2017-2018.

Taules 2: Fitxes d'activitats de cada grup

Grans

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Anàlisi capítol Black Mirror + Reflexió
Dia i hora	13 de Gener de 16:50-18:46
Grup observació	Grans (12-14 anys): 4 nens i 3 nenes
Objectiu activitat	Observar un capítol d'una sèrie anomenada "Black Mirror" i fer reflexió sobre l'observat, entorn els valors socials, l'ús de les tecnologies i la conducta dels individus.
Valors assolits ocults	Llibertat d'expressió
	Pensament crític
	Respecte torns de paraula (debatre)
	Empatia
	Concentració

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Taller de disfresses (Carnaval) + temps lliure (jocs variis)
Dia i hora	27 de Gener de 17:00-18:32
Grup observació	Grans (12-14 anys) 4 nens i 4 nenes
Objectiu activitat	A partir d'una temàtica escollida anteriorment pels monitors/es de l'esplai: confeccionar cada infant la seva disfressa de carnaval amb diferents materials, seguint les pautes elaborades pels monitors i monitores.
Valors assolits ocults	Cohesió de grup
	Compartir material
	Autonomia d'elaboració
	Ajuda col·lectiva
	Capacitat creativa/imaginativa

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Interpretar les seves xarxes socials i jocs variis
Dia i hora	10 de Març de 17:04 -19:00 5 nens i 4 nenes
Grup observació	Grans (12-14 anys)
Objectiu activitat	Interpretar i endevinar frases de les xarxes socials dels infants. Jugar al "Joc de les banderes" i jocs moguts fora de l'escola.
Valors assolits ocults	Identificació
	Competició
	Llibertat d'expressió
	Acceptació resultats

	Concentració
--	--------------

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Grup de discussió + gimcana
Dia i hora	14 d'Abril de 17:00 -18:50
Grup observació	Grans (12-14 anys) 4 nens i 2 nenes
Objectiu activitat	Respectar i aprendre a debatre en un grup de discussió, sobre temes relacionats amb l'esplai. Aprendre a respectar les normes de cada joc per aconseguir uns objectius que marca l'activitat amb la finalitat de passar-ho bé.
Valors assolits ocults	Respecte a les normes i als companys/es
	Competició
	Divertir-se
	Acceptació resultats
	Concentració per debatre

Font 3: Fitxes de realització d'activitats de grans a partir de les dades extretes de les notes de camp de l'observació; Elaboració pròpia Barcelona, 2018.

Xics

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Visualització d'una pel·lícula
Dia i hora	20 de Gener de 16:52-19:00
Grup observació	Xics (6-8 anys) 5 nenes i 4 nens
Objectiu activitat	Observar una pel·lícula "La vida de Pe" i fer reflexió entorn ella.
Valors assolits ocults	Silenci
	Llibertat d'expressió
	Concentració
	Respecte amb el grup, tant verbal com corporal
	Estar-se quiet

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Continuïtat centre d'interès
Dia i hora	17 de Febrer de 16:40-19:00
Grup observació	Xics (6-8 anys) 6 nenes i 3 nens
Objectiu activitat	A partir d'un personatge fictici que ha modificat ell futur, es realitzen tres tipus d'activitat que passen per diferents èpoques històriques: <ol style="list-style-type: none"> 1. Relaxació i concentració, mitjançant l'ús de la imitació acompanyada per música d'època espiritual. 2. Creativitat imaginativa escoltant música d'època clàssica, plasmada en pintura sobre paper i després exposada.

	3. Exercici físic per posar-se en forma, en època moderna mitjançant música més de l'època.
Valors assolits ocults	Esperit crític
	Compartir material
	Llibertat d'expressió (material, corporal i verbal)
	Concentració
	Capacitat creativa/imaginativa

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Inversió de rols
Dia i hora	7 d'Abril de 17:02-19:00
Grup observació	Xics (6-8 anys) 6 nenes i 4 nens
Objectiu activitat	Els monitors/es passen a ser infants i alguns dels infants monitors, es separen en dos grups i han de crear activitats, mentre els monitors actuen com els infants i els infants com a monitors.
Valors assolits ocults	Empatia
	Respecte
	Creativitat
	Llibertat d'elecció a l'hora de fer les activitats
	Diferència de tracte

Fitxa realització de les activitats	
Activitat	Joc de les banderes
Dia i hora	21 d'Abril de 17:00-18:40
Grup observació	Xics (6-8 anys) 4 nens i 3 nenes
Objectiu activitat	Mitjançant la tècnica d'escopir pinyols d'olives, s'elegeixen els capitans/es dels dos equips. Seguidament es creen els grups i pels grups es fabrica la pròpia bandera i començar a jugar, competir i aprendre a guanyar i perdre.
Valors assolits ocults	Competència
	Respecte
	Creativitat i imaginació (per les banderes)
	Acceptar l'atzar dels grups escollits i de les normes de joc
	Exercici físic

Font 6: Fitxes de realització d'activitats de xics a partir de les dades extretes de les notes de camp de l'observació; Elaboració pròpia Barcelona, 2018.

Taula 3: Taula comparativa de buidatge dels grups de discussió

Blocs	Grans	Monitors/es
Context	<p>La majoria pertanyen al mateix barri de Les Corts. Principi d'obligatorietat de les famílies a l'esplai. Actualment segueixen anat a l'esplai perquè els hi agrada, ja que creuen que és millor que estar a casa: <i>"és que si estàs a casa, és com, t'avorreixes i no saps què fer, és com bua tio, m'avorreixo molt"</i>.</p>	<p>Divisió, uns són del barri de Les Corts i altres d'un altre barri. Hi ha diferents postures sobre la manera en que han vingut a l'esplai: <i>"obris més el cap i experimentés altres coses"</i>, <i>"pel seu germà que li costava molt obrir-se amb la gent i de rebot va vindre ella"</i>, <i>"a l'esplai es feia una activitat que era el dia de l'amic on cada infant podia portar un amic a l'esplai i si va quedar"</i> o <i>"el van apuntar des de casa perquè era un nen que no es relacionava massa amb la gent"</i>, tot i així concloent que han seguit perquè: <i>"Hi ha una sèrie de valors que fora no s'aprenen [...] com per exemple el respecte, és un valor que no s'ensenya enlloc i per exemple aquí el tractes"</i>, <i>"No ets conscient del estàs aprenent"</i>, <i>"ampliar maneres de fer i maneres de ser"</i> o <i>"Realment jo ara mateix, sóc la persona que sóc gràcies a l'esplai, vull dir si jo no hagués estat a l'esplai no seria qui seria ara, vull dir una cosa que tinc claríssima"</i>. Principi d'obligatorietat <i>"ja no s'ho prenen com una obligació com quan els apuntaven les famílies sinó que hi van perquè volen"</i>, <i>"és un rollito molt diferent al que hi ha fora d'aquí"</i>. Debaten sobre les famílies actuals: <i>"Si tu ja creus que tens suficient amb l'educació que reps a l'escola o a casa mateix, no buscaràs una alternativa per buscar un altre punt de vista, si no tens la necessitat de fer-ho pues no ho buscaràs i si no ho busques no ho trobes"</i>.</p>

<p>Rols</p>	<p>Distingeixen que a l'esplai hi ha nens i monitors i que dins dels monitors n'hi ha que tenen més importància. Tenen una visió dividida entre què és més important pel funcionament de l'esplai uns els monitors/es i altres els nens: <i>"Poden haver molts monitors, però en principi, tenen que haver nens, perquè sinó no hi ha esplai, són persones grans, juntes fent res"</i> o <i>"si no hi ha monis, no hi ha esplai"</i>. Es contradiuen perquè creuen que els nens no han de tindre més protagonisme, tot i així a vegades els deixen decidir. No destaquen en un principi els paper de les famílies, però són elles qui els hi porten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funció famílies: "pagar, anar a les reunions i informar-los" i també, <i>"cuatro horas sin ellos"</i>, pensen i entenen que els pares necessiten el seu espai. • Funció nens: <i>"vindre aquí", "sobreviure", "disfrutar", "conèixer més gent", "aprendre", "perquè a vegades ens ensenyen coses aquí, com que al cole no ens parlen d'allò però"</i> • Funció monitors/es: <i>"eduquen", "cuiden", "fan les activitats i preparen excursions", en resum: "ens fan fer algo", concloent-ho amb "noves experiències i diversió"</i>. 	<p>Distingeixen que a l'esplai hi ha nens i monitors, però que el més ideal seria <i>"monitors, nens i famílies"</i>. Creuen que el que és millor pel funcionament d l'esplai: <i>"Predisposició dels monis i dels nens, la motivació, el clima, de com estiguin els nens entre ells i amb nosaltres, si és activitat conjunta o si és grupal, entre d'altres"</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funció famílies: <i>"Et deixo el nen i ja te me las apañas", "És generacional, arriba un punt de què, aquí potser em poso donde no me llaman, la manera actua que hi ha d'educar els nens, ha canviat moltíssim a la que em rebut nosaltres i ara hi ha molt de el meu fill si vols això per no entrar en discussió t'ho dono i llavors ja no hi ha aquesta voluntat dels pares de buscar-li les coses de dir això això i això i és com un quitatelo de encima y ya esta"</i>. • Funció nens: predisposició i motivació "importància de que el grup de nens no sigui un kaos, ja es pot tindre tota la predisposició del món, que poques coses faran". • Funció monitors/es: <i>"el monitor ha de se un guia pels nens", "la voluntat que tenim tots d'aportar aquests valors, principalment aportar els valors que ens han ensenyat, però també el que creiem nosaltres que s'hauria de canviar en la societat, perquè a tu per exemple et poden haver ensenyat quan ets petit alguns valors, però al dia d'avui potser aquesta cosa ja no és tant important, sinó que s'ha de transmetre alguna altre cosa", afegint un: "però tampoc fins arribar al punt de predisposar al nen"</i>.
<p>Participació</p>	<p>Creuen que el funcionament de l'esplai depèn d'ells (<i>quan tenen un mal dia</i>) <i>"pues que no es fa bé, ens posem malament i això i no fotem res"</i>. Ells aporten a l'esplai: <i>"energia, flow, companyerisme, participació, la seva presència, fer algo, comportar-se, vindre, escoltar, divertir-se, viure"</i>. La principal diferència d'estar dins de l'esplai a fora al carrer és: <i>"estem tancats hi ha més gent"</i> o <i>"sortim, a vegades no sortim, però estàs en companyia de persones que alomillor", per exemple vaig amb una persona que aquí no n'hi ha...aquí n'hi ha tipus de persones amb el seu comportament, que jo no tinc cap amic que sigui així, com ells", "Que convius molts més que amb altres persones, dorms al costat, no és el mateix que estar amb una persona de l'insti"</i>. Tanmateix creuen que actuen igual, però hi ha coses que fan a l'esplai que al carrer no farien.</p>	<p>Creuen que el funcionament de l'esplai ha de ser un 50-50, tot i així, es posen més pes a ells: <i>"vull que el nen s'ho passi bé i però a mi també això m'ha d'omplir, perquè fer una cosa a desgana pues ho faràs malament, en canvi si és una cosa que tu t'aporta, ho portes d'una manera que a tu t'agrada i també fas que el nen s'ho passi bé, doncs és el més ideal"</i>. Conclouen que ells el que aporten és un ventall molt ampli de valors (ofereixen les eines) que cada infant agafa el que li aporta: <i>"els ensenyem a pensar"</i>. Destaquen la satisfacció d'un bon funcionament de les activitats i la frustració quan surten malament.</p>

	<p>Majoritàriament han hagut de seguir sempre les activitats programades encara que s'avorrissin.</p>	
<p>Jerarquia</p>	<p>Tenen normes com <i>“no tirar pedres, ni pals, ni pinyes, ni paraulotes, ni punys, ni pets”, “tractar bé el material, no insultar, no trencar res perquè no és nostre i entre nosaltres, no barallar-nos”</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infant- infant-grup: els solen separar i solucionar-ho: <i>“per exemple si es baralla el A i el N, és com... dona igual, perquè a la següent hora estaran junts una altre vegada”</i>. • Infant- infant-no grup: <i>“si són més grans que jo, ja s’arreglaran”, “no és que tinguin més poder sinó que “suden” més de nosaltres, van més per allà, un altre cap allà, van a la seva bola”, tot i així, avisarien als monitors o els separarien.</i> • Monitor- infant: L’edat no influeix del qui castiguen en relació a que ells actuïn o no, ja que si veuen el que ha passat, saben que ho poden dir perquè potser serveix la seva opinió i en canvi, si no ho han vist, opinen que tampoc poden fer massa cosa. 	<p>Les normes que ells opinen que hi ha a l’esplai són <i>“són normes no escrites” com el respecte, “Les tres P”, “normes d convivència”, les defineixen com les normes més genèriques, encara que opinen fermament que normes establertes no hi ha. Destaquen també com a normes “no fumar dins del local, respectar els torns de paraules dels companys/es, intentar no trepitjar un altre monitor perquè perdria l’autoritat”, però que són normes que surten soles que engloben al respecte.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Infant- infant-grup: <i>“cridar-li l’atenció”, “jo suposo que és més aviat el que ens feien a nosaltres i llavors aplicar-ho després” (tradicció), sempre hi ha un “elemento distorcionador”. Creuen que és necessari veure els dos punts de vista però que el primer que s’ha de fer, és separar-los i s’ha de tindre com una mena de seguiment per veure si el problema ve de lluny, sempre són les mateixes persones o és un problema que ha esdevingut de nou.</i> • Infant- infant-no grup: <i>“no hi ha monitor de referència” a no ser que sigui greu, però actuen igual que si fos del grup.</i> • Monitor- infant: <i>s’ha de respectar la seva posició, encara que poden intervindre individualment amb el monitor i dir-li alguna cosa, però mai desacreditar-lo davant de l’infant.</i>

<p>Límit</p>	<p>La majoria van acompanyats a l'esplai. Aquest acompanyament els hi és positiu ja que sinó els hi faria pal: <i>"Volver a casa pues no me da palo, pero ir al esplai pues sí que me da palo"</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esplai-Carrer: Sentiment de seguretat dins de l'esplai, més que fora al carrer: creuen que no és el mateix una vegada entres a l'esplai que quan marxes i vas cap a carrer: <i>"aquí pots tindre molta més seguretat i això que a fora, et pot vindre una persona toloca i et pot fer mal"</i>. Esplai com un altre món a simple lloc d'entreteniment. • Esplai-Escola: <i>"en la escuela te pueden expulsar i aquí no"</i> o <i>"Aquí trenques una cosa i aquí és com no ho fas...vale et castiguen però t'expliquen que no ho facis més perquè no és nostre i a l'escola es com trenques alguna cosa i castigat una setmana sense anar al pati per exemple saps?"</i>. Apareixen dues postures: <i>"perquè tinc que aprovar tinc [...] si no m'influeix amb els deures per mi encantat que em castiguin eh?"</i> (postura pati escola), <i>"Estas aquí, veient com juguen les persones i és com...els mires tan feliços i penses i tu trista mirant com juguen"</i> (postura activitat esplai). <p>Venen l'esplai com: <i>"que vinguin perquè és molt divertit i pues que aquí els pares tindran més temps per estar sols a casa"</i> <i>"cuatro horas sin ellos"</i>, pensen i entenen que els pares necessiten el seu espai: <i>"per estar amb el mòbil i treballar"</i>, <i>"els pares tenen tota una setmana de dilluns a divendres que et tenen a tu o sigui fen-te el menjar, netejant la roba fen-te el llit i recollint les teves coses, o sigui l'esplai és com per nosaltres però també per ells"</i>.</p>	<p>La majoria dels monitors/es van junts cap a l'esplai perquè pels matins fan reunió. Quan han d'anar cap a la reunió del matí van sols perquè sinó també són masses hores junts.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esplai-Carrer: <i>"la diferència és que aquí prens el rol de tinc un infant al meu càrrec i tinc més responsabilitat i centres més el cap i quan estàs fora fas més lo que te sale pues lo que te sale"</i>. Però tenen divisió d'opinions, <i>"ell fora de l'esplai és un persona molt més tímida i que a l'esplai no ho és gens"</i>, <i>"dins de l'esplai hi ha unes persones amb les qui has compartit molt i hi tenen molta confiança"</i>. Diferències és que aquí a l'esplai potser hi ha persones que aguantes que a fora no ho fan i també, d'alguna manera no pensen que han de "moderarse", cosa que al carrer no fan, és a dir, no deixen de ser ells mateixos, però sí que admeten que a l'esplai moderen les seves conductes. • Esplai-Escola: No actuen de la mateixa manera: <i>"és també el cercle amb el que et mous, quan estàs a l'esplai sempre hi ha gent amb el mateix rotllo que tu, sempre hi ha gent amb una mentalitat semblant"</i>, <i>"jo a l'esplai em sento una autoritat i en canvi a fora aquesta autoritat ja no és meva"</i>. <p>Destaquen també la relació amb els altres cercles fora de l'esplai, que molts no ho entenen perquè creuen que és un pèrdua de temps. També fan èmfasi en que la importància està en el grup, ja que el grup fa que vinguis més o menys a l'esplai, sobretot a mesura que vas deixant de venir com a obligació de les famílies.</p>
---------------------	---	---

Font 11: Taula de buidatge comparatiu dels grups de discussió a partir de l'escolta dels enregistraments; Elaboració pròpia, Barcelona, 2018.

Taula 4: Graella tipològica dels actors socials

Indicadors/Grup	Socialització primària (Xics)	Socialització secundària (Grans i monitors/es)
Expressivitat comunicativa	+	+
Distribució al temps lliure	+	-
Estat d'ànim observable	+	+
Iniciativa participativa grupal	-	+
Identitat individual	+	-
Continuïtat d'altres activitats	-	-
Interiorització normes	+	+
Entrada i sortida del límit	+	+

Font 10: Graella tipològica comparativa dels actors socials, segons etapa socialització;

